ANTIKVA EHF. 2023

Brúarland í Deildardal

Fornleifaskráning vegna skógræktar

Hermann Jakob Hjartarson og Rúna K. Tetzschner

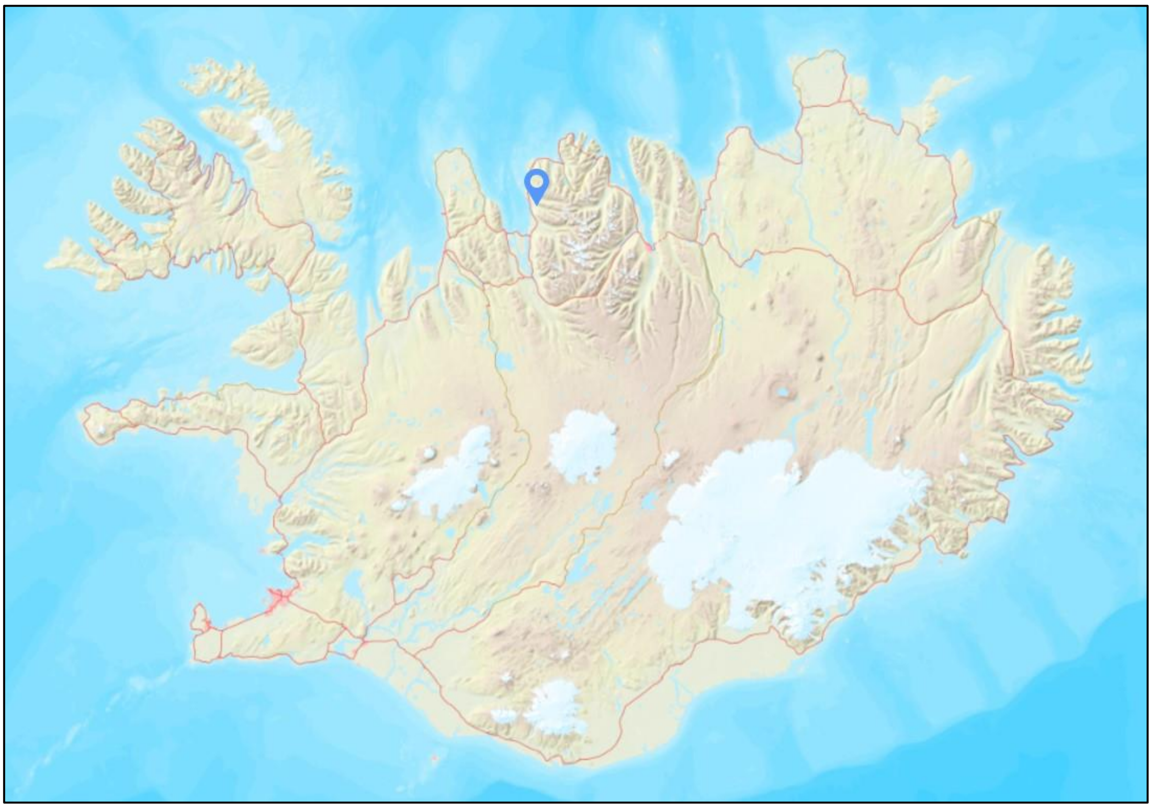

Mynd 1. Skráningarsvæðið er blái punkturinn á kortinu.

Forsíðumynd: Hleðslusteinar í snjóflóðavarnargarði [3134-102]

Ritstjóri: Ragnheiður Traustadóttir

Uppsetning: Hermann Jakob Hjartarson

Kortagerð: Hermann Jakob Hjartarson

www.antikva.is

Útgefandi: Antikva ehf.

ISBN númer: 978-9935-525-45-1

Verkefnanúmer MÍ: 3134

Ljósmyndir í ritinu eru teknar af Hermanni Jakobi Hjartarsyni nema að annað sé tekið fram

©Antikva ehf. og Hermann Jakob Hjartarson og Rúna K. Tetzschner

Efnisyfirlit

Inngangur 7

Fornleifaskráning og skráningarsvæðið 8

Tilgangur fornleifaskráningar 9

Fornleifaskráning og aðferðir 14

Minjanúmer 14

Tegund, hlutverk og heiti 14

Staðsetning 14

Staðhættir og lýsing 14

Hættumat 15

Mótvægisaðgerðir 15

Fornleifar á svæðinu 15

Brúarland [3134-317] 15

Rétt [3134-100] tóft og veggur [3134-132] heimild 16

Varnargarður [3134-102] garðlag 17

Torfgarður [3134-101] garðlag og kvíar [3134-103] tóft 20

Vallargarður [3134-110], [3134-104] og [3134-115] túngarður 21

Fjárhús [3134-105] tóft 22

Sumarfjóshóll – fjós, fjárhús [3134-108] tóft 23

Göngugarður − Kirkjugata [1872-9] heimild 25

Útihús [3134-106] og [3134-107] tóftir 26

Grásteinn [3134-112] álagablettur og landamerki og álfasteinn [3134-131] heimild 28

Lautin [3134-118] álagablettur 29

Grettistak [3133-140] þjóðsaga 29

Eggertshús [3134-119] heimild 29

Jónshús [3134-120] og Sigurðarhús [3134-121] heimild 30

Brúarland bær [3134-114], fjárhús [3134-111] tóftir og reykhús[3134-116] heimild 30

Klæðishóll – athafnarsvæði [3134-123] og matjurtagarður [3134-124] heimild 32

Brunnur [3134-122] heimild 33

Bænhús [3134-125], grjóthleðsla [3134-126] og öskuhaugur [3134-127] heimild 33

Brúarland eldra bæjarstæði? [1872-5] rannsókn 33

Dys − mannvistaleifar [3134-133] heimild 34

Prestavað − Þrautavað [3134-129] heimild 34

Gerði – Fjárhús [1872-4] – þúst 34

Brúarlandsstekkur − Stekkur [1872-3] tóft 36

Matjurtagarðar [3134-109] garðlög 37

Brú [3134-142] heimild 38

Samantekt og niðurstöður 39

Heimildir 42

Kort 42

Árnastofnun – Örnefnasafn 42

Myndaskrá

Mynd 1. Skráningarsvæðið er blái punkturinn á kortinu. 2
Mynd 2. Skráningarform á Norðurlandi, fylgir stöðlum Minjastofnunar Íslands. 13
Mynd 3. Rétt [100]. 16
Mynd 4. Snjóflóðavarnargarður [103]. 18
Mynd 5. Kvíar [103]. 20
Mynd 6. Fjárhústóft [105] með garða. Minna rými er t.h. á mynd. 23
Mynd 7. Sumarfjós eða fjárhús [108]. 25
Mynd 8. Lautin [118] var full af vatni en frosin þegar hún var skráð. 28
Mynd 9. Fjárhús [111]. 31
Mynd 10. Stekkur [1872-3]. 36
Mynd 11. Matjurtagarðar [109] við Klapparhólshyl í Deildará. 37

Kortaskrá

Kort 1. Skráningarsvæðið. 9
Kort 2. Uppmæling á rétt [100]. 17
Kort 3. Hluti af herforingjaráðskorti frá 1920. Fyrir miðju sést bæjartúnið á Brúarlandi ásamt Y-laga varnargarði í fjallshlíðinni fyrir ofan. 18
Kort 4. Uppmæling á minjum í hlíðinni ofan bæjarins að Brúarlandi. 19
Kort 5. Túnakort frá 1917. Hér má sjá að túnið hefur verið afgirt. Bærinn [114] sést á kortinu ásamt fjórum útihúsum. Líklega er um að ræða minjarnar. [1872-4], [119], [108] og [105]. . 21

Kort 6. Uppmæling á fjárhúsi [105]. 22

Kort 7. Uppmæling af fjárhúsi [108]. 24

Kort 8. Uppmæling á útihúsum [106 / 107] ásamt garði [115]. 27

Kort 9. Uppmæling á fjárhúsi [111] og bæ [114]. 32

Kort 10. Uppmæling á stekk [1872-3]. 35

Kort 11. Uppmæling á matjurtagarði [109] ásamt hluta af túngarði [110]. 38

Kort 12. Samningssvæði landeigenda við Skógræktina. Ekki er gert ráð fyrir skógrækt í túni Brúarlands þar sem nokkrar fornleifar eru, en fyrir norðan túnið eru sjö fornleifar og ein austan við það. 39

Kort 13. Uppmældar fornleifar með 15 m friðhelguðu svæði í kring. 41

Inngangur

Að beiðni Guðmundar Sverrissonar, landeiganda Brúarlands í Deildardal í Skagafirði, tók Hermann Jakob Hjartarson, fyrir hönd Antikva ehf., að sér að skrá fornleifar vegna skógræktar á jörðinni. Skráningin fékk verknúmerið 3134 hjá Minjastofnun Íslands.

Skráðar voru 36 fornleifar á jörðinni, þar af 19 varðveittar sýnilegar á yfirborði en 17 sem einungis eru þekktar af heimildum. Um er að ræða búsetuminjar, tóftir útihúsa í og við tún Brúarlands, og minjar um fjárbúskap í nánasta nágrenni, svo sem rétt og stekkur. Einnig fundust leifar af ýmsum garðlögum, túngarðar, snjóflóðavarnargarðar og matjurtagarðar.

Skráningin fól í sér athugun á fyrri skráningum, heimildasöfnun, vettvangsskráningu og úrvinnslu, mat á minjum innan skipulagssvæðisins, svo sem hættumat, og skýrslu- og kortagerð. Allar minjar voru mældar upp og staðsettar og við fornleifaskráninguna var farið eftir stöðlum Minjastofnunar Íslands.

Guðmundur Sverrisson landeigandi var á staðnum við vettvangsskráningu veitti upplýsingar um minjar. Honum er þakkað fyrir góðar móttökur og hjálp.

Skráningin var unnin samhliða skráningu á jörðinni Eyrarlandi en landsvæðið sem var áður í eigu Brúarlands. Upplýsingar um minjar á Eyrarlandi er að finna í skýrslunni *Eyrarland í Deildardal: Fornleifaskráning vegna skógræktar*.[1]

Skýrsluhöfundar sáu um vettvangsvinnu og heimildavinnu.

Með skýrslunni fylgir fornleifaskrá og stafrænn hnitagrunnur.

[1] Hermann Jakob Hjartarson og Rúna K. Tetzchner, 2023.

Fornleifaskráning og skráningarsvæðið

Áður hafa fornleifar verið skráðar á afmörkuðum svæðum vegna lagningar hitaveitu, raflagna, og ljósleiðara í Brúarlandi.[2] Þetta er hins vegar í fyrsta skipti sem heildarskráning fer fram á jörðinni. Gengið var um allt svæðið, minjar staðsettar og mældar upp á vettvangi eins og krafist er samkvæmt nýjustu stöðlum Minjastofnunar Íslands.

Skráningarsvæðið nær yfir allt land jarðarinnar. Brúarland er staðsett í norðanverðum Deildardal og afmarkast af jörðinni Grindum til vesturs og Eyrarlandi til austurs. Til suðurs liggja landamerkin meðfram Deildará og til norðurs ná þau upp á miðjan Ennishnjúk. Í örnefnaskrá er landamerkjum lýst svo: „Landamerki að norðan eru um Grástein (þaðan í Grindaskálahaus, beina línu á fjall upp og niður í Deildará, um graseyri sunnan til. Að sunnan yzti hóllinn við ána í Kambshólum, sem heitir Vörðuhóll, bein lína í Ytra-Kambsgil, bein lína austur í mitt fjall um Sauðatungur.“[3] Svona voru landamerkin áður fyrr en jörðin hefur síðan minnkað talsvert. Svokallað Fremstaengi, áður austasti hluti Brúarlands, var selt til Kambs árið 1941 og síðan var mestallt landið til austurs selt við stofnun nýbýlisins Eyrarlands árið 1943. Í dag er Brúarland því um helmingi minni en áður.[4] Sléttlendi er ofan við Deildará og þar sem bæjarstæðið liggur en í túninu eru allmargar náttúrulegar hæðir. Halli er á landinu til norðurs.

[2] Guðný Zoëga, 2017; Brenda Prehal, 2020.
[3] Ö-Brúarland ÞP.
[4] Hjalti Pálsson, 2014, 211.

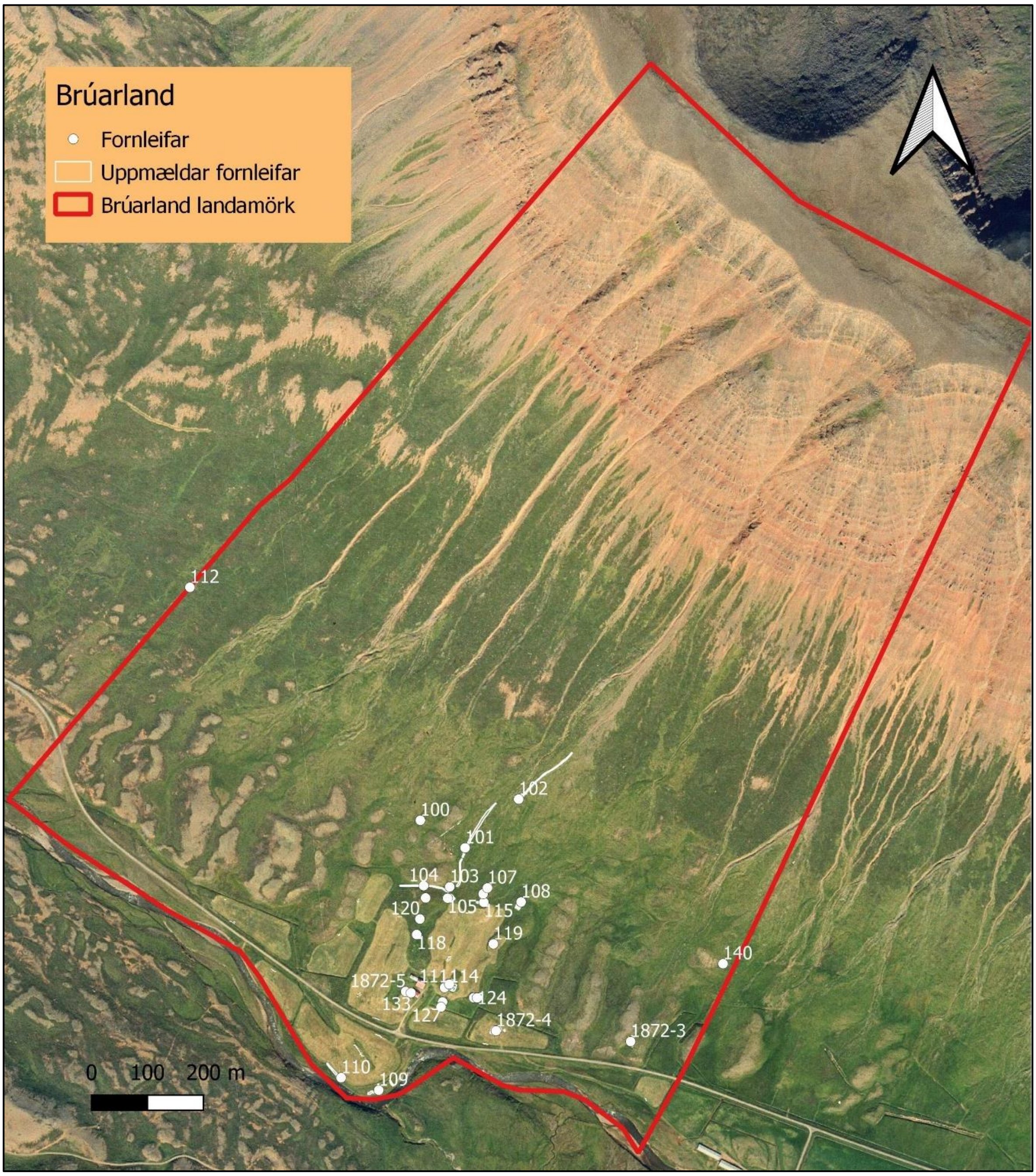

Kort 1. Skráningarsvæðið.

Tilgangur fornleifaskráningar

Samkvæmt 4. mgr. 3. gr. laga um menningarminjar nr. 80/2012 (mml.), sem tóku við af þjóðminjalögum nr. 107/2001 1. janúar 2013, njóta fornleifar friðunar og eru þannig verndaðar gegn hvers kyns raski.

Í 3. mgr. 3. gr. mml. eru fornleifar skilgreindar með svofelldum hætti:

„Fornleifar teljast hvers kyns mannvistarleifar, á landi, í jörðu, í jökli, sjó eða vatni, sem menn hafa gert eða mannaverk eru á og eru 100 ára og eldri, svo sem:

a. búsetulandslag, skrúðgarðar og kirkjugarðar, byggðaleifar, bæjarstæði og bæjarleifar ásamt tilheyrandi leifum mannvirkja og öskuhauga, húsaleifar hvers kyns, svo sem leifar kirkna, bænhúsa, klaustra, þingstaða og búða, leifar af verbúðum, naustum og verslunarstöðum og byggðaleifar í hellum og skútum,

b. vinnustaðir þar sem aflað var fanga, svo sem leifar af seljum, verstöðvum, bólum, mógröfum, kolagröfum og rauðablæstri,

c. tún- og akurgerði, leifar rétta, áveitumannvirki og aðrar ræktunarminjar, svo og leifar eftir veiðar til sjávar og sveita,

d. vegir og götur, leifar af stíflum, leifar af brúm og öðrum samgöngumannvirkjum, vöð, varir, leifar hafnarmannvirkja og bátalægi, slippir, ferjustaðir, kláfar, vörður og önnur vega- og siglingamerki ásamt kennileitum þeirra,

e. virki og skansar og leifar af öðrum varnarmannvirkjum,

f. þingstaðir, meintir hörgar, hof og vé, brunnar, uppsprettur, álagablettir og aðrir staðir og kennileiti sem tengjast siðum, venjum, þjóðtrú eða þjóðsagnahefð,

g. áletranir, myndir eða önnur verksummerki af manna völdum í hellum eða skútum, á klettum, klöppum eða jarðföstum steinum og minningarmörk í kirkjugörðum,

h. haugar, dysjar og aðrir greftrunarstaðir úr heiðnum eða kristnum sið,

i. skipsflök eða hlutar þeirra.“[5]

Í 21. gr. mml. er kveðið á um verndun fornleifa:

[5] *Lög um menningarminjar* nr. 80, 2012, 3. gr.

„Fornleifum, sbr. 3. mgr. 3. gr., jafnt þeim sem eru friðlýstar sem þjóðminjar og þeim sem njóta friðunar í krafti aldurs, má enginn, hvorki landeigandi, ábúandi, framkvæmdaraðili né nokkur annar, spilla, granda eða breyta, hylja, laga, aflaga eða flytja úr stað nema með leyfi Minjastofnunar Íslands.

Eigendur og ábúendur jarða skulu hlúa að fornleifum á landareignum sínum og viðhalda umhverfi þeirra eftir því sem sanngjarnt getur talist. Minjastofnun Íslands er skylt að veita ráðgjöf og leiðbeiningar í því sambandi.

Minjastofnun Íslands gerir nauðsynlegar ráðstafanir til verndar fornleifum, viðhalds eða endurbóta, en áður skal gera landeiganda eða ábúanda viðvart um þær. Ef nauðsyn krefur lætur Minjastofnun Íslands rannsaka fornleifar með uppgreftri eða á annan hátt.“[6]

Friðhelgi fornleifa er ekki háð því að þær séu þekktar eða hafi verið skráðar. Ef áður óþekktar fornleifar finnast ber að tilkynna það Minjastofnun Íslands, sbr. 38. gr. mml., og án tafar skv. 1. mgr. 23. gr. megi ætla að þær séu í hættu.[7]

Eitt af markmiðum fornleifaskráningar er að sporna við því að minjar verði fyrir skemmdum af gáleysi eða að nauðsynjalausu. Fornleifaskráning kemur að notum í minjavörslu þegar ákvarðanir eru teknar um aðgerðir til verndar einstökum minjastöðum eða minjasvæðum. Auk þess kemur hún að gagni í rannsóknum og kynningum.

Ekki er það síður hagur þeirra sem stýra hvers konar framkvæmdum að eiga aðgang að yfirliti um fornleifar á tilteknu svæði. Segja má að við það vinnist tvennt. Unnt verður að taka tillit til minjanna við skipulagsvinnu og nýta þær til að varðveita sögu staðarins í landslaginu. Einnig má minnka stórlega líkur á að framkvæmdaraðilar rekist í miðjum klíðum á fornleifar sem þeir gerðu sér ekki grein fyrir að gætu verið fyrir hendi en reynist svo nauðsynlegt að rannsaka með tilheyrandi kostnaði og töfum á framkvæmdum.

Björgunaruppgröftur, sem er unninn vegna framkvæmda og undir þrýstingi frá framkvæmdaraðilum, er heldur ekki æskilegur frá sjónarmiði fornleifafræðinnar.

[6] *Lög um menningarminjar* nr. 80, 2012, 21. gr.
[7] *Lög um menningarminjar* nr. 80, 2012, 23. og 38. gr.

Fornleifaskráning sameinar þess vegna hagsmuni fræðigreinarinnar og þeirra sem standa að framkvæmdum.

Skráning fornleifa, húsa og mannvirkja skal skv. 16. gr. mml. fara fram áður en gengið er frá aðalskipulagi eða deiliskipulagi. Áður en deiliskipulag er afgreitt eða leyfi til framkvæmda eða rannsókna er gefið út skal skráning ætíð fara fram á vettvangi.[8]

Skulu skipulagsyfirvöld hafa samráð við Minjastofnun Íslands um tilhögun skráningar eða endurskoðun á fyrri fornleifa-, húsa- og mannvirkjaskrám með hliðsjón af fyrirhuguðum breytingum á skipulagi. Óheimilt er að veita leyfi til framkvæmda án undanfarandi fornleifa-, húsa- og mannvirkjaskráningar. Þegar sérstaklega stendur á getur Minjastofnun Íslands veitt undanþágu fyrir framkvæmdum með tilteknum skilyrðum.

Skipulagsyfirvöld skulu tilkynna Minjastofnun Íslands um gerð skipulagsáætlana og verulegar breytingar á þeim og um gerð skýrslna um mat á umhverfisáhrifum.

Almennt er æskilegt að framkvæmdum sé beint frá minjastöðum en sé þess enginn kostur ber að tilkynna Minjastofnun Íslands um framkvæmdirnar með sannanlegum hætti með minnst fjögurra vikna fyrirvara eins og segir í 23. gr. mml. Enn fremur segir að Minjastofnun Íslands ákveði að undangenginni vettvangskönnun hvort frekari rannsóknar sé þörf, hvort gera skuli tillögu um friðlýsingu eða hvort fornleifarnar megi víkja og þá með hvaða skilmálum. Óheimilt er að veita leyfi til framkvæmda fyrr en ákvörðun Minjastofnunar Íslands liggur fyrir.[9]

Í 2. mgr. 28. gr. mml. segir að framkvæmdaraðili greiði kostnað við þær rannsóknir á fornleifum sem Minjastofnun Íslands ákveður að séu nauðsynlegar vegna fyrirhugaðra framkvæmda. Við allar umfangsmiklar framkvæmdir skal sá sem fyrir þeim stendur bera kostnað af nauðsynlegum rannsóknum og vettvangsskráningu fornleifa.[10]

[8] *Lög um menningarminjar* nr. 80, 2012, 16. gr.
[9] *Lög um menningarminjar* nr. 80, 2012, 23. gr.
[10] *Lög um menningarminjar* nr. 80, 2012, 28. gr.

Database view - Norðurland Fornleifaskráning | Object Browser

108, fjárhús, Arkeologiska object

Attributes | Text | Relations | Geo Objects | Documents | Events

Attribute	Value
Id	108
Name	fjárhús
Class	Arkeologiska object
Eldra_minj_id	Ekki skráð áður
Minj_id	3134-108
Verkefna nr	3134
Sérheiti	Sumarfjóshóll
Bæjarnafn	Brúarland
Jarðatal Johnsen	317
Yfirflokkun	Býli
Tegund	tóft
Efni	torf og grjót
Lengd	15 meter
Breidd	9.5 meter
Hæð	1.2 metrar
Veggjahæð frá	0.4 m
Veggjahæð til	1.2 m
Breidd veggjar	2 m
Athugasemdir	
Umhverfi	Austan við túngarðinn í túninu
Adalsvædi	Deildardalur
Svæði	Brúarlandstún
Túnakort	Túnakort 1917
Heimildir	Hjalti Pálsson, 2014, 215.
Örnefnaskrá	Ö-Brúarland RGI, 5.
Aldur frá	1750
Aldur til	1920
Skráning	Hermann J. Hjartason
Mæling	Uppmæling
Dagur	1/11/2023
Horfin	Nei
Horfin_astæða	<None>
Hættumat	hætta
Hættuorso	Vegna skógræktar
Ástand	vel greinanleg
Minjagildi	Nokkurt
Verkefni	Fornleifaskráning vegna skógræktar
Sveitarf	Skagafjörður
Gróður	gras
Verndun	friðað
Hlutverk	Fjárhús

Mynd 2. Skráningarform á Norðurlandi, fylgir stöðlum Minjastofnunar Íslands.

Fornleifaskráning og aðferðir

Við fornleifaskráninguna voru fornleifar flokkaðar undir jörðina Brúarland. Fjallað er um hvern minjastað fyrir sig. Ljósmyndir voru teknar og gerð kort auk þess sem minjarnar voru hnitsettar og færðar inn á loftmynd frá Loftmyndum ehf.

Minjanúmer

Minjar eru auðkenndar með númeri og sérheiti þeirra ef við á, til dæmis „Sumarfjóshóll [3134-108]" og hlutverki þeirra, til dæmis „fjárhús [3134-105]", síðan er tegund nefnd á eftir númeri til frekari skýringar. Ef stendur *heimild* á eftir númeri þá hafa ekki fundist fornleifar á vettvangi. Fyrsta númer innan hornklofa er verkefnanúmer Minjastofnunnar en hið seinna er númer skráningarinnar í landfræðilegum gagnagrunni Antikva ehf. yfir fornleifar, örnefni og sögulegar minjar í Skagafirði. Ef minjar hafa verið skráðar áður er notast við eldra númerið.

Tegund, hlutverk og heiti

Tegund og hlutverki minja er eins og venjan er um fornleifaskráningar lýst í fáum orðum, þ.e. hvort um sé að ræða tóftir bæja eða útihúsa, höfn, byrgi, túngarð og þar fram eftir götunum. Stundum sér fornra minja ekki stað í landslaginu þótt þeirra sé getið í heimildum og kunna margar ástæður að vera fyrir því. Kemur þá fram í fornleifaskránni að „heimild" sé til um til dæmis bænhús. Er leitast við að hafa fornleifaskrána eins nákvæma og kostur er því að leifar fornminja kunna að leynast í jörðu þótt ekki sé unnt að sjá þær með berum augum á yfirborðinu.

Staðsetning

Tekin voru GPS hnit á öllum minjum eða þær mældar upp með nákvæmu GPS mælingartæki úti á vettvangi og þau færð inn í landupplýsingagrunn fyrir Norðurland. Í hjálagðri fornleifaskrá eru gefin upp hnit í landshnitakerfinu Ísnet 93 þegar við á. Staðsetning þeirra er svo færð inn á loftmynd. Gögnum er einnig skilað í stafrænu formi í landupplýsingakerfi.

Staðhættir og lýsing

Ávallt er greint frá afstöðu skráðra minja í landslaginu, þeim og staðháttum lýst, bæði formi, umfangi og ástandi, og aðrar athugasemdir gerðar þegar þörf krefur, til dæmis vísað í aðrar heimildir.

Hættumat

Leitast er við að leggja mat á þá hættu sem að fornleifunum kann að steðja, bæði af völdum náttúru og manna. Þetta er gert til að unnt sé að grípa til viðeigandi ráðstafana liggi minjar undir skemmdum eða geti orðið fyrir raski. Hætta vegna ábúðar þýðir að framkvæmdir eða álag kunni að raska fornminjum. Hætta vegna veðrunar þýðir að fornleifar séu smám saman að mást í burtu fyrir áhrif lofts eða vatns. Hætta vegna landbrots þýðir að fornleifar geti glatast af völdum vatns eða uppblásturs.

Ekki er lagt mat á hættuna þegar einungis er til heimild um fornleifar en þær hafa ekki fundist við vettvangsskráninguna. Í þessu tilviki hafa 17 fornleifar horfið eða sjást ekki á yfirborði og eru því eingöngu þekktar af heimildum.

Mótvægisaðgerðir

Ef minjar eru í hættu vegna framkvæmda er lagt til að framkvæmdum sé beint frá minjastaðnum. Ef það er ekki hægt er komið með tillögur að mótvægisaðgerðum. Það er þó alltaf Minjastofnun Íslands sem ákveður hvað þarf að gera og með hvaða hætti.

Fornleifar á svæðinu

Brúarland [3134-317]

Elstu heimildir um Brúarland eru frá 15. öld. en til eru skjöl varðandi viðskipti með jörðina. Þá virðist sem hún sé í einkaeign og hafi að minnsta kosti um stund verið í tvískiptri eign. Árið 1506 eignaðist svo Hólakirkja jörðina var hún í kirkjueign til ársins 1905 þegar Páll Þorgilsson keypti hana. Árið 1940 var hluti landsins seldur undir nýbýlið Eyrarland.[11]

Þegar vitnað er beint í heimildir hér á eftir þarf að taka áttum með fyrirvara. Í örnefnaskrám eru áttatáknanir öðruvísi en áttirnar eru í raun og þarf að hliðra áttum um 90° til að fá rétta átt. Þannig er að þegar talað er um suður í örnefnalýsingum er átt við austur o.s.frv. Líklega er þetta vegna tungutaks sem var viðhaft á svæðinu á þeim tíma sem þessar lýsingar voru gerðar.

[11] Hjalti Pálsson, 2014, 212-213.

Mynd 3. Rétt [100].

Rétt [3134-100] tóft og veggur [3134-132] heimild

Í hlíðinni norðan við bæinn er ferhyrnd rétt [100], 10 x 8 m að stærð og veggir um 0,5 m háir. Inngangur er í suðurenda hennar. Líklega er þetta rétt sem samkvæmt örnefnaskrá er „á Grundinni ofan við bæinn. Beint utan við hana, ofan við mel, sjást leifar af vegg, og hefur þar verið eitthvert mannvirki.“[12] Veggurinn fannst hins vegar ekki við vettvangsskráningu.

Hættumat: Tóftin er á fyrirhuguðu skógræktarsvæði og er því í mikilli hættu. Samkvæmt lögum um menningarminjar verður að gera ráð fyrir að minnsta kosti 15 m fjarlægðarmörkum í kringum hana.

[12] Ö-Brúarland RGI, 9.

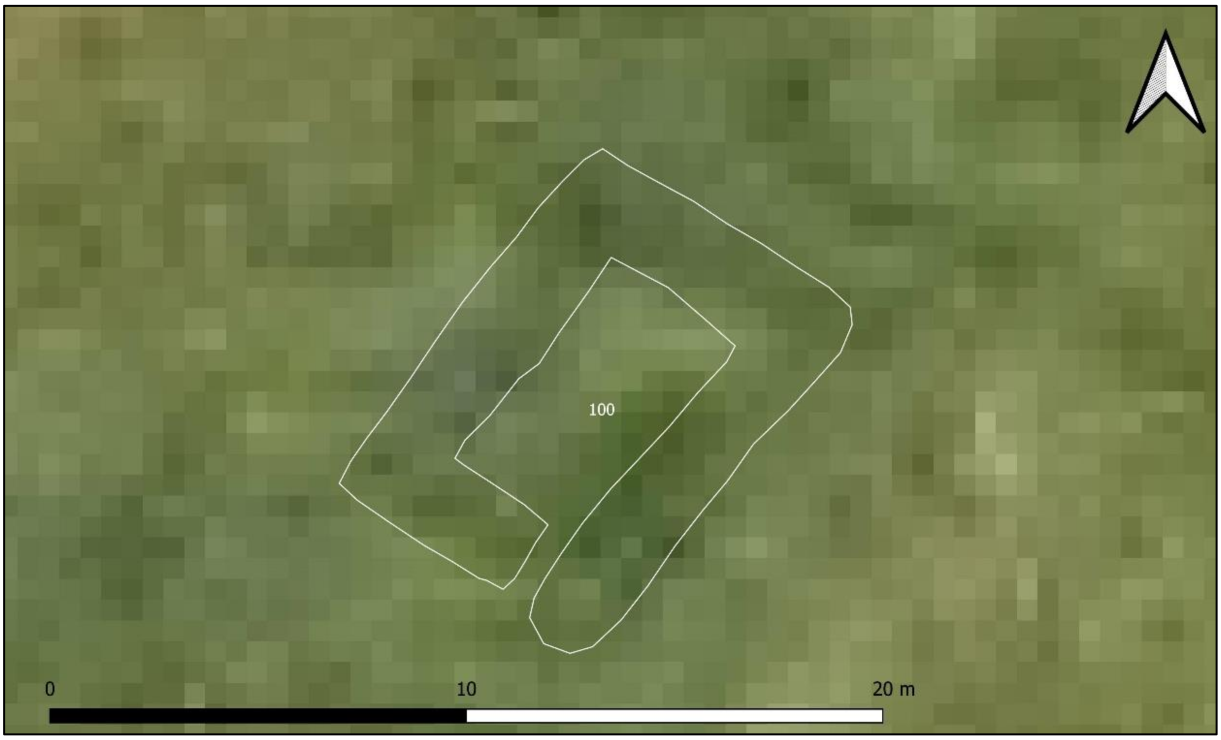

Kort 2. Uppmæling á rétt [100].

Varnargarður [3134-102] garðlag

Snjóflóða- og skriðuvarnargarðar eru í hlíðinni fyrir ofan bæinn. Efst er grjóthlaðinn garður [102] sem nær norður upp í fjall að skriðuenda og suður niður að girðingu en nokkru sunnar, handan við girðinguna, tekur við torfgarður [101].

Í *Byggðasögu Skagafjarðar* er sagt frá því þegar Runólfur Jónsson bóndi á Brúarlandi var á leið upp í sumarfjós [108] til að gefa hænum sem þar voru. Þá sá hann skyndilega snjóflóð koma niður hlíðina. Flóðið kom úr Bæjargilinu, en þar hafði verið hlaðinn grjótgarður í eins kona odda með sveigða vængi til beggja hliða til varnar snjóflóðum. Í þetta sinn tók flóðið þó garðinn, braut að mikil leyti syðri (*austari*) garðinn og bar grjótið niður á grundina fyrir ofan túnið.[13] Varnargarðurinn er teiknaður inn á herforingjaráðskort frá árinu 1920. Þar sést að hann hefur líkst stafnum Y á hvolfi yfir bænum þannig að vængirnir hafa leitt snjóflóð sem

[13] Hjalti Pálsson, 2014, 216-217.

féllu beggja vegna bæjartúnsins.[14] Grjótgarðurinn sem enn er sjáanlegur er vestari hluti þessa varnargarðs, en austari hlutinn hefur farið í snjóflóðinu.

Hættumat: Garðurinn er á fyrirhuguðu skógræktarsvæði og er því í mikilli hættu. Samkvæmt lögum verður að gera ráð fyrir að minnsta kosti 15 m fjarlægðarmörkum við hann.

Mynd 4. Snjóflóðavarnargarður [103].

Kort 3. Hluti af herforingjaráðskorti frá 1920. Fyrir miðju sést bæjartúnið á Brúarlandi ásamt Y-laga varnargarði í fjallshlíðinni fyrir ofan.

[14] *Herforingjaráðskort Dana*, 1920.

Kort 4. Uppmæling á minjum í hlíðinni ofan bæjarins að Brúarlandi.

Torfgarður [3134-101] garðlag og kvíar [3134-103] tóft

Torfgarður [101] virðist koma sem óbeint framhald niður af varnargarði [102] og liggur suðvestur frá girðingu niður að tóftum [103] og [105] við norðurenda bæjartúnsins. Garðurinn er 1-2 m á þykkt og um 0,4 m hár, alls 162 m langur. Tvö op eru á honum. Við utanverðan suðurenda túngarðsins [110] er fjórhólfa tóft [103] sem er líklega af kvíum frekar en stekk. Þær liggja jafnframt utan í túngarðsbroti [104] sem stefnir vestur frá torfgarðinum.

Í örnefnaskrá segir: „Stekkur eða kvíar eru efst í túninu sunnan og ofan við Jónshólinn og upp frá þeim liggur gildur torfgarður upp eftir hlíðinni, norðan (vestan) við grjótgarðinn sem var til snjóflóðavarna. Hann var til að reka fé eftir honum upp í hrísið, sem var þarna í hlíðinni.“ [15]

Ekki er ósennilegt að garðurinn hafi einnig þjónað snjóflóðavörnum eins og garður [102] samhliða því að vera notaður til þess að leiða fé upp í hlíðina.

Mynd 5. Kvíar [103].

[15] Ö-Brúarland RJ.

Hættumat: Garðurinn og tóftin eru innan fyrirhugaðs skógræktarsvæðis og eru því í hættu. Gera þarf ráð fyrir að minnsta kosti 15 m fjarlægðarmörkum.

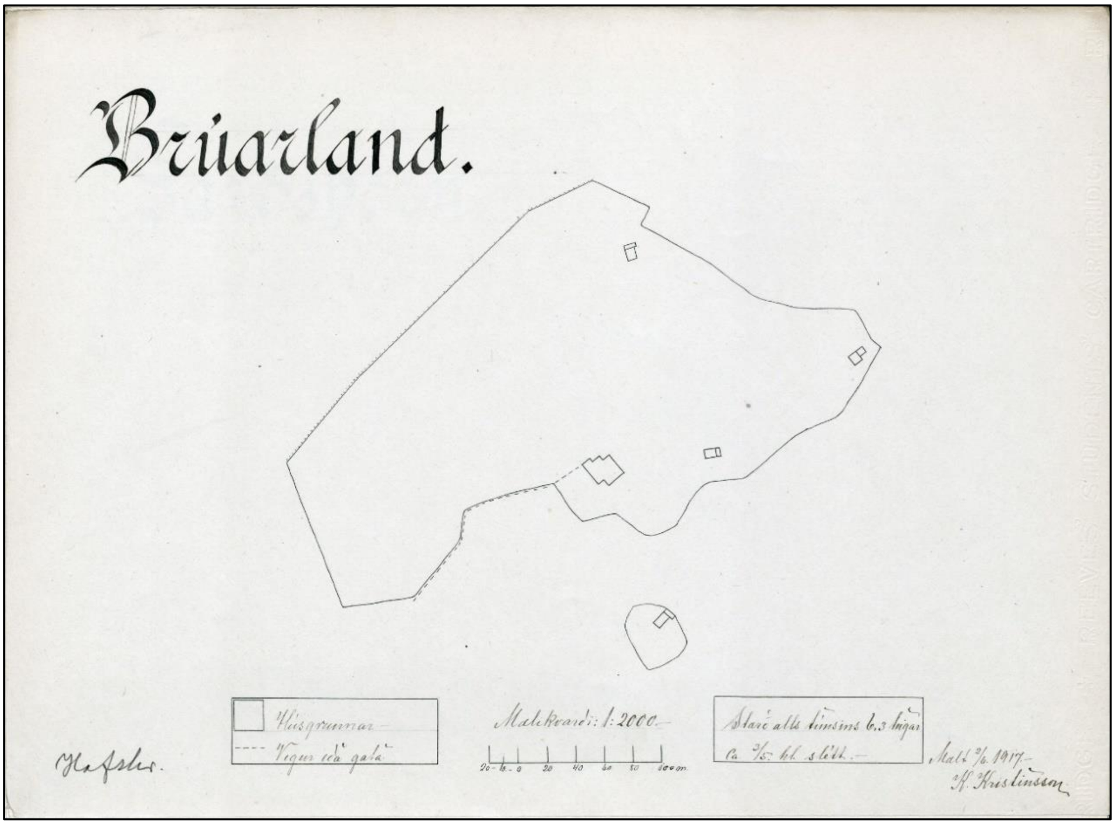

Kort 5. Túnakort frá 1917. Hér má sjá að túnið hefur verið afgirt. Bærinn [114] sést á kortinu ásamt fjórum útihúsum. Líklega er um að ræða minjarnar. [1872-4], [119], [108] og [105].

Vallargarður [3134-110], [3134-104] og [3134-115] túngarður

Í úttekt frá 1910 segir: „Tún jarðar þessarar er afgirt að utan með garði og vírgirðingu.“[16] Árið 1917 er svo sagt að grjót- og torfgarður sé 200 faðmar að lengd en garðlag er líka teiknað kringum túnið á túnakorti það ár.[17] Í örnefnaskrá segir: „Vallargarður hefur verið um allt túnið, en nú [þ.e. 1997] sést ekkert eftir af honum nema lítill stubbur niður við ánna vestur frá bænum.“[18]

[16] Hjalti Pálsson, 2014, 214.
[17] *Túnakort Brúarlands*, 1917.
[18] Ö-Brúarland RJ.

Tvö garðbrot liggja meðfram túnjaðrinum norðan megin, hið austara [115] aðeins um 15 m langt en hið vestara [104] um 53 m langt og eru kvíar [103] áfastar við utanverðan vesturendann. Niðri við Deildardalsá er svo þriðja brotið af túngarðinum [110], 28 m að lengd.

Hættumat: Þeir hlutar túngarðsins [104 / 115] sem eru norðan túnsins eru við fyrirhugað skógræktarsvæði og því í hættu. Gera þarf ráð fyrir að minnsta kosti 15 m fjarlægðarmörkum. Túngarðsbrotið [110] við ána er hins vegar ekki í neinni hættu.

Fjárhús [3134-105] tóft

Rétt suðaustan við þar sem torfgarður [101] og túngarður [104] mætast er fjárhústóft [105]. Tóftin er 11 x 8,5 m stór og liggur norðvestur – suðaustur. Í henni eru tvö rými og garði í miðju þess stærra. Líklega er þetta útihús sem sést á túnakortinu frá 1917.[19]

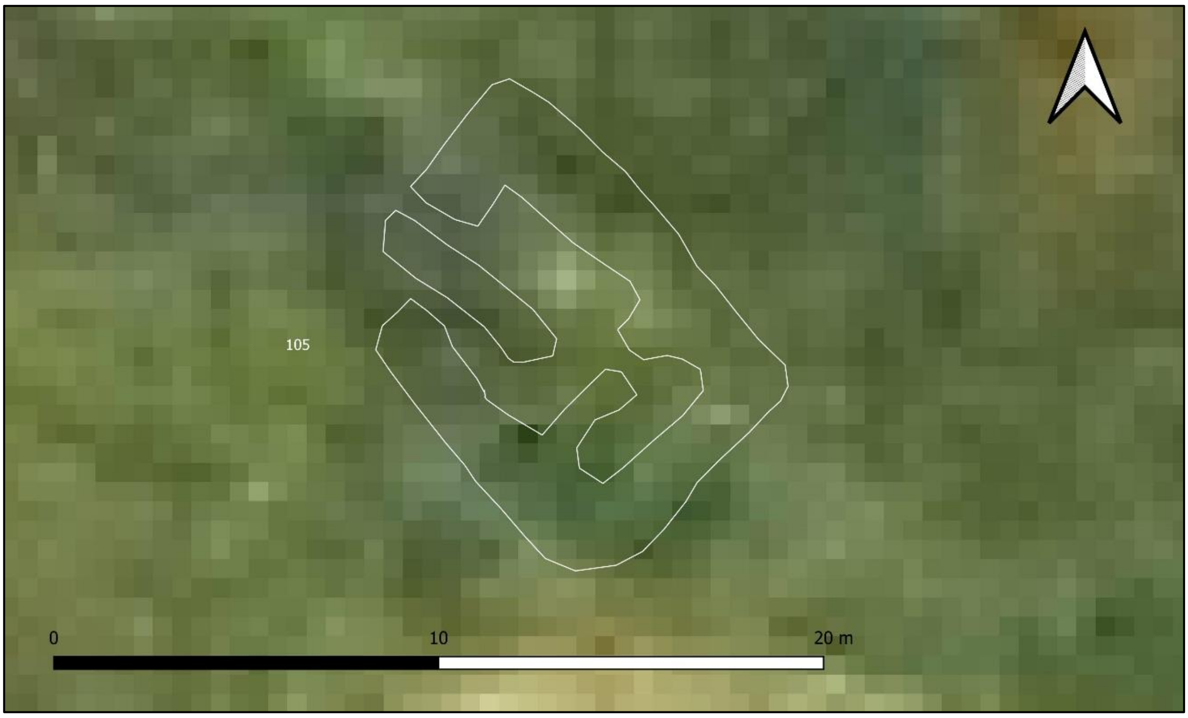

Kort 6. Uppmæling á fjárhúsi [105].

[19] *Túnakort Brúarlands*, 1917.

Hættumat: Tóftin er rétt utan við fyrirhugað trjáræktarsvæði og er í hættu. Skógurinn gæti haft áhrif á hana ef hann dreifir úr sér. Gera þarf ráð fyrir að minnsta kosti 15 m fjarlægðarmörkum.

Mynd 6. Fjárhústóft [105] með garða. Minna rými er t.h. á mynd.

Sumarfjóshóll – fjós, fjárhús [3134-108] tóft

Austan við túngarð [115] er tóft með stefnu suðvestur – norðaustur. Hún er 15 x 9,5 m að stærð og veggjahæð á bilinu 0,4-1,2 m. Garði liggur eftir miðri tóftinni og hún opnast til suðurs. Við norðausturgafl, fyrir aftan aðalrýmið eru tvö minni rými sem opnast í sín hvora áttina.

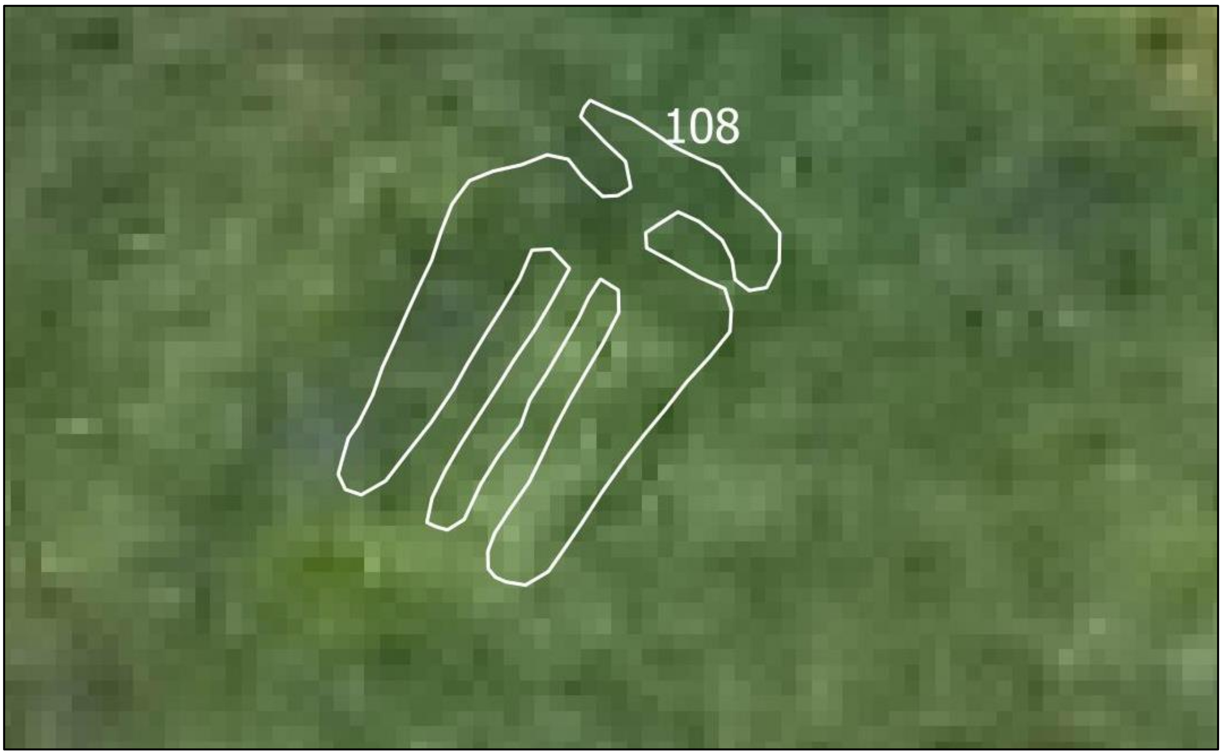

Kort 7. Uppmæling af fjárhúsi [108].

Þetta er líklega tóft sem sést á túnakortinu frá 1917, tvískipt og syðra rýmið örlítið stærra en það nyrðra.[20] Einnig virðist sagt frá henni í örnefnaskrám: „Túnið er að mestu þrjár hólaraðir. [...] Efsti hlutinn sem er talsvert hærri nefnist Sumarfjóshóll.“[21] „Þar var um margar aldir (ritað svo) haft sumarfjós, en sem nú er fjárhús.“[22] Í *Byggðasögu Skagafjarðar* segir: „Á efsta hólnum, Sumarfjóshól, var lengi sumarfjós, en síðar fjárhús.[23]

Hættumat: Tóftin er rétt utan við fyrirhugað trjáræktarsvæði og er í hættu. Skógurinn gæti haft áhrif á hana ef hann dreifir úr sér. Gera þarf ráð fyrir að minnsta kosti 15 m fjarlægðarmörkum.

[20] *Túnakort Brúarlands*, 1917.
[21] Ö-Brúarland RGI, 5.
[22] Ö-Brúarland JHÁ.
[23] Hjalti Pálsson, 2014, 215.

Mynd 7. Sumarfjós eða fjárhús [108].

Göngugarður – Kirkjugata [1872-9] heimild

Í örnefnaskrám segir frá götu á garði: „Göngugarður liggur yfir túnið ofan til og hefur náð alla leið framan frá Kambi og út í Hof. Þetta var kölluð kirkjugata.“[24] Önnur lýsing hljóðar svona: „Garður hefur verið eftir Brúarlandshlíðinni. En hann er víða horfinn. Á stöku stað eru leifar hans eins og þrep í landslaginu, því það hefur færst að honum að ofanverðu. Þessi garður hefur verið nefndur Göngugarður. Leifar hans sjást enn, 2002.“[25] Í *Byggðasögu Skagafjarðar* er honum lýst þannig: Göngugarðurinn lá yfir Brúarlandstúnið, um 135 metrum ofan við gamla bæinn, og hefur náð framan frá Kambi út í Hof á Höfðaströnd. Hefur Garðurinn verið mikið mannvirki og er hann gildari og hærri en hefðbundinn túngarður. Garðurinn sést víðar. Enn sér fyrir honum fyrir sunnan og ofan við bæinn Nýlendi. Í slökkum í Brúarlandshlíð er hann horfinn eftir ágangs snjóflóða og aurskriðna og sums staðar er sigið að honum

[24] Ö-Brúarland RJ.
[25] Ö-Brúarland RGI, 8.

brekkumegin. Er hann þá eins og stallur í hlíðinni. Garðurinn var nefndur Göngugarður eða Kirkjugata en vafalítið hefur hann verið til þægðar í miklum snjó og eins þar sem bleytur voru miklar.[26]

Þrátt fyrir þessar lýsingar hefur þarna sennilega aldrei verið eiginlegur garður heldur einungis djúp spor eftir leið til kirkju fyrir ofan bæinn. Við fornleifaskráningu árið 2017 var skráð gata í landi Grinda sem lá í átt að Brúarlandi.[27] Engin ummerki um framhaldið sjást í Brúarlandi en mjög líklegt er þó að um sömu götu sé að ræða.

Hættumat: Engar minjar sjást um leiðina í Brúarlandi en samkvæmt heimildum var hún þar sem fyrirhuguð skógrækt á að vera.

Útihús [3134-106] og [3134-107] tóftir

Tóftir tveggja lítilla útihúsa eru rétt norðan við túnið. Önnur þeirra [106] er 6 x 4,5 m að stærð, með inngang á suðurgafli. Hin [107] er 5 m norðar, 10 x 7,5 m að stærð. Sú tóft er tvískipt og inngangur á norðurgafli.

Hættumat: Tóftirnar eru á fyrirhuguðu skógræktarsvæði og eru því í mikilli hættu. Gera þarf ráð fyrir að minnsta kosti 15 m fjarlægðarmörkum.

[26] Hjalti Pálsson, 2014, 216.
[27] Guðný Zoëga, 2017, 13.

Kort 8. Uppmæling á útihúsum [106 / 107] ásamt garði [115].

Grásteinn [3134-112] álagablettur og landamerki og álfasteinn [3134-131] heimild

Í örnefnaskrá segir: „Álfasteinar (bústaðir álfa) í landi Brúarlands eru: Grásteinn á merkjum milli Brúarlands og Grinda. Annar slíkur steinn er rétt við veginn við sömu landamerki.“[28] Grásteinn [112] er enn sýnilegur en hinn álfasteinninn [131] fannst ekki. Þessir steinar eru bæði álagablettir og landamerki. Í örnefnaskrá segir einnig um Grástein: „Landamerki eru að norðan um Grástein.“[29]

Hættumat: Grásteinn er á jaðri skógræktarsvæðisins en er ekki í hættu vegna þess að þetta er steinn. Æskilegt er þó að gera ráð fyrir fjarlægðarmörkum þannig að hann fái að njóta sín.

Mynd 8. Lautin [118] var full af vatni en frosin þegar hún var skráð.

[28] Ö-Brúarland RGI, 8.
[29] Ö-Brúarland ÞP, 1.

Lautin [3134-118] álagablettur

Í *Byggðasögu Skagafjarðar* er vitnað í Runólf Jónsson um álagablettinn Lautina [118]: „Utan og ofan við bæjarhúsin á Brúarlandi er djúp laut. Hún var í daglegu tali kölluð Lautin. Hávaxin stör vex þar og safnast saman í hana tjörn á vorin. Í Lautinni er álagablettur, grjóthrúga. Þar segir sagan að skáldið Bólu-Hjálmar hafi kveðið niður draug og síðan borið grjót á hann. Runólfur Jónsson bóndi á Brúarlandi sagðist aldrei hafa þorað að hrófla þar við nokkrum steini.“[30] Lautin er varðveitt í túninu norðan bæjarins.

Hættumat: Lautin er utan við fyrirhugað skógræktarsvæði og því ekki í neinni hættu.

Grettistak [3133-140] þjóðsaga

Um örnefni í fjallinu Brúarlandshlíð segir meðal annars frá örnefnum eins og Grettisskriðu og Grettisreit: „Í honum er Grettishóll og Grjótrófur. Á Grettishól er allstór steinn, sem nefndur er Grettistak.“[31] Í *Byggðasögu Skagafjarðar* segir enn fremur: þar á Grettir Ásmundarson að hafa þreytt krafta sína.[32] Á þessu svæði eru nokkrir stórir steinar sem lýsingin gæti átt við. Miðað við lýsinguna ætti Grettistakið að vera á Eyrarlandi en í byggðasögunni er gefið upp hnit fyrr hann sem virðist lenda inni á jörð Brúarlands. Staðsetning steinsins er því ekki fullkomlega ljós, en fer þó ekki á milli mála að hann er ofan vegar. Steinninn er skráður á jörð Eyrarlands líka, en líklega er hann við landamerki jarðanna, sem voru sunnan til í Grettishól.[33]

Eggertshús [3134-119] heimild

Í örnefnaskrá segir: „Eggertshóll heitir eftir Eggert nokkrum, sem átti þar fjárhús. [...] Eggertshús stóð uppi á hólnum, en ekki við hólinn. Þar var hús þegar Runólfur kom í Brúarland og voru hýstar kindur í því eftir það. Sumarfjóshóll [108], Eggertshóll og Klæðishóll [123] var allt á sama rindanum (jökulöldunni). Eggertshóll á miðjunni og heldur lægstur.“ [34] Einn Eggert hefur búið á staðnum, það er Eggert Þorsteinsson sem bjó á Brúarlandi frá 1849-1851.[35] Inn á túnakort frá 1917 er merkt inn útihús á þeim stað sem

[30] Hjalti Pálsson, 2014, 216.
[31] Ö-Brúarland, ÞP, 1.
[32] Hjalti Pálsson, 2014, 210.
[33] Ö-Brúarland, ÞP, 4.
[34] Ö-Brúarland. RGI, 8.
[35] Hjalti Pálsson, 2014, 218.

Eggertshús stóð.[36] Þessar minjar eru horfnar en ekki er útilokað að leifar af þeim séu enn í jörðu.

Jónshús [3134-120] og Sigurðarhús [3134-121] heimild

Í örnefnaskrá frá 1938 segir: „Jónshóll og Sigurðarhóll, heita eftir mönnum sem fyrstir byggðu fjárhús þar.“[37] Í annarri örnefnaskrá segir: „Á Jónshóli stóð fjárhús sem nefndist Jónshús og á Sigurðarhóli Sigurðarhús.“[38] Í enn annarri örnefnaskrá segir: Sunnan og austan við Jónshól var tóftarleif, en hún hvarf við aðgerðir jarðýtu. Rústir á Sigurðarhól hlutu sömu örlög.[39]

Nokkrir Jónar hafa búið á Brúarlandi í gegnum aldirnar þannig að ekki er ljóst eftir hverjum þeirra hóllinn heitir. Þá hafa tveir Sigurðar búið á bænum, báðir á fyrri hluta 19. aldar.

Þó búið sé að slétta úr minjunum er ekki útilokað að leifar af þeim séu enn í jörðu.

Brúarland bær [3134-114], fjárhús [3134-111] tóftir og reykhús[3134-116] heimild

Á gamla bæjarstæðinu eru sambyggð bæjarhús og fjárhús. Bæjarhúsin eru um 15 x 18 m að stærð og skiptast upp í að minnsta kosti fimm herbergi eða rými. Tóftin er vel greinanleg, veggir 0,4-1,6 m að hæð og mest um 2 m að breidd.

Í úttekt frá 1910 eru talin upp rými sem öll hafa væntanlega verið í bænum: baðstofa gömul og forn, göng, anddyri, búrhús, skáli við bæjardyr og eldhús.[40] Tóftirnar sem sjást á vettvangi gætu þá verið af þessum húsum en samkvæmt Guðmundi Sverrissyni, eiganda jarðarinnar, var bæjarstæðið á þessum stað og hefur hann það eftir fyrri ábúendum.

Athygli vekur hins vegar að í *Byggðasögu Skagafjarðar* segir að gamli bærinn hafi staðið lægra og skammt sunnan við núverandi íbúðarhús og að bæjarstæðið hafi verið jafnað út og að nú sjái hvorki fyrir veggjum né útlínum bæjarins. Á bænum voru tvær burstir sem snéru til suðurs.[41] Ekki er ljóst hvers vegna vegna þarna sé talið að ekkert sjáist af bænum en líklega er

[36] *Túnakort Brúarlands*, 1917.
[37] Ö-Brúarland JHÁ.
[38] Ö-Brúarland ÞP, 4.
[39] Ö-Brúarland RGI, 9.
[40] Hjalti Pálsson, 2014, 214.
[41] Hjalti Pálsson, 2014, 215.

það haft eftir örnefnalýsingu Rósmundar Ingólfssonar sem lýsir bænum eins en segir að hann sjáist ekki.[42]

Mynd 9. Fjárhús [111].

Fjárhústóft [112] er áföst bæjarhúsunum, vestan megin, 11 x 8,5 m að stærð. Líklega hefur fjárhúsið verið notað lengur en bæjarhúsin en hluti þess er steyptur, þar á meðal garðinn og veggur syðst á byggingunni. Steypti veggurinn gæti reyndar hafa tilheyrt reykhúsi [116] sem stóð fyrir framan vegginn en fauk í óveðri fyrir nokkrum árum.[43]

Hættumat: Minjarnar eru ekki í hættu vegna fyrirhugaðra skógræktar, en gætu verið í hættu vegna ábúðar.

[42] Ö-Brúarland RGI.
[43] Guðmundur Sverrisson, munnleg heimild

Kort 9. Uppmæling á fjárhúsi [111] og bæ [114].

Klæðishóll – athafnarsvæði [3134-123] og matjurtagarður [3134-124] heimild

Í örnefnalýsingu Þorgils Pálssonar segir: Klæðishóll var allstór hóll sunnan við gamla bæjarstæðið. Þar var þurrkaður þvottur.[44] Í örnefnaskrá Jóns H. Árnasonar er líka minnst á þennan þurrkhól: „Hóllinn sunnan við bæinn heitir Klæðishóll. Á hann var breiddur ýmis konar fatnaður til forna, og jafnvel að svo sé enn. [Skrifað 1938]. Klæðishóllinn er langur, eða sú hólaruna sem hann er í.“[45] Samkvæmt annarri lýsingu hefur þarna einnig verið matjurtagarður: „Matjutragarður hefur verið sunnan í Klæðishólnum, e.t.v. eru það garðar Tómasar prests á Brúarland, sem einhvers staðar er rætt um.“[46]. Tómas þessi bjó á Brúarlandi frá 1850-1880.[47] Ekkert sést til þessa minja í dag en ekki er þó útilokað að leifar af þeim séu enn í jörðu.

[44] Ö-Brúarland ÞP, 1
[45] Ö-Brúarland JHÁ.
[46] Ö-Brúarland RGI, 8.
[47] Hjalti Pálsson, 2014, 218.

Brunnur [3134-122] heimild

Í örnefnalýsingu segir: „Brunnur var sunnan í brekku sunnan við gamla bæinn“.[48] Ekki sést til brunnsins í dag.

Bænhús [3134-125], grjóthleðsla [3134-126] og öskuhaugur [3134-127] heimild

Í *Jarðabók Árna Magnússonar og Páls Vídalíns* frá 1709 segir: Munnmæli eru her hafi til forna bænhús verið, engin vita menn rök til þess.[49] Eitt sinn var grafin hola 20-30 m vestan við gamla bæinn og á 80 cm dýpi fannst grjóthleðsla, greinilegt horn á einhverri byggingu. Runólfur Jónsson bóndi áleit að um væri að ræða meint bænhús. Hjalti Pálsson telur sennilegt að bænhúsið hafi staðið frammi á brekkubrúninni vestan við bæinn, þar var öskuhaugur seinna meir sem hefur verið jafnaður út með jarðýtu.[50] Engar minjar sjást á yfirborði hvorki um bænhúsið, grjóthleðsluna né öskuhauginn en þetta virðist hafa verið á sama eða svipuðum stað.

Brúarland eldra bæjarstæði? [1872-5] rannsókn

Í *Byggðasögu Skagafjarðar* er sagt frá því að fornar minjar hafi fundist í jörðu skammt norðan (vestan) við núverandi bæjarhús. Kristján Runólfsson hafði verið að grafa fyrir skólplögn þegar hann kom niður á öskuhaug. Í honum fann hann forna gripi, meðal annars nál úr kopar og tvískipta sörvisperlu.[51] Árið 2017 skoðaði Guðný Zoëga fornleifafræðingur snið í lagnaskurði á þessu svæði. Sú könnun skar ekki úr því með vissu hvort þarna væri að finna elsta bæjarstæðið en einhverjar eldri byggingaleifar hafa verið á staðnum áður en uppistandandi hús var byggt.[52]

Hættumat: Þetta er utan fyrirhugaðs skógræktarsvæðis og því engin hætta vegna skógræktar en hins vegar eru minjarnar í mikilli hættu vegna ábúðar.

[48] Ö-Brúarland RGI.
[49] *Jarðabók Árna Magnússonar og Páls Vídalíns*, IX, 242-243.
[50] Hjalti Pálsson, 2014, 216.
[51] Hjalti Pálsson, 2014, 215.
[52] Guðný Zoëga, 2017, 10.

Dys – mannvistaleifar [3134-133] heimild

Í örnefnaskrá segir: „Þegar grafið var fyrir íbúðarhúsinu fannst þar dys og voru aðeins tvær skóflustungur niður á hana. Þetta var aflöng dys, eins og rúmlega mannslengd og grjótið í henni var allt vatnsnúið, greinilega komið neðar úr áreyrinni. Þetta var allt biksvart eftir sót eða bruna. Einhver smábein sáust. Haldið var að þetta hafi verið dys galdramanns, sem hafi verið brenndur þarna. Beinin, sem þarna fundust voru sem næst þar sem nú er suðaustur endinn á íbúðarhúsinu.“[53] Engar staðfestar heimildir eru um galdramannsdys á þessum stað og virðist líklegra að þarna hafi verið ruslahaugur með brunnum dýrabeinum.

Prestavað – Þrautavað [3134-129] heimild

Í örnefnaskrá segir: „Prestavað hét vað á Deildardalsá yzt undan Brúarlandstúni. Sást greinilega sneiðingur upp árbakkann að vestan.“[54] Í annarri örnefnaskrá segir: Þrautavað er á Deildardalsá, úr landi Brúarlands yfir í land Stafnhóls. Þetta vað hafa menn nefnt Prestavað enda hafa prestar sem bjuggu á Brúarlandi trúlega oftast farið yfir ána þegar þeir áttu leið í t.d. Óslandshlíð. Þrautavöð voru þau vöð nefnd, sem frekast voru fær þegar vatnavextir voru.“[55] Þetta vað sést ekki á vettvangi.

Gerði – Fjárhús [1872-4] – þúst

Minjarnar hafa verið skráðar áður og er lýst svo í fyrri skráningu:

> Í sléttuðu túni 145m suðaustur af núverandi bæ er ójafnt svæði í miðju túninu sem lítur út eins og tóftir sem sléttað hefur verið úr. Nokkurt grjót er í hrúgu fyrir miðju túni en engir eiginlegir veggir greinanlegir. Rótaða svæðið er um 14x10m að stærð.
> **Lýsing**
> Í örnefnaskrá Brúarlands er talað um fjárhús á svokölluðu Gerði en þar segir: „neðan við svokallaðan Bæjarhól er mýrlendur blettur, er nefnist Fit. Sunnan við hana er allstór túnblettur, er heitir Gerði. Þar var fjárhús“ (Örnefnaskrá, Þorgils Pálsson skráði, bls. 2). Þarna var mældur upp ferkantaður flötur en veggjum hefur verið rutt út og mynda þeir ólögulega hrúgu. Tóftalögun var því ekki skýr. Óvíst er hvort um fornleifar er að ræða samkvæmt lagalegum skilningi.[56]

[53] Ö-Brúarland RGI, 9.
[54] Viðbót við Ö-Brúarland JHÁ. Rituð af Steinari Þórðarsyni.
[55]Ö-Brúarland RGI.
[56] Guðný Zoëga, 2017, 10-11.

Á túnakorti er merkt inn hús á þessum stað.[57]

Hættumat: Þessar minjar eru utan við fyrirhugað skógræktarsvæði og eru ekki í neinni hættu.

Kort 10. Uppmæling á stekk [1872-3].

[57] Túnakort Brúarland, 1917.

Brúarlandsstekkur – Stekkur [1872-3] tóft

Í örnefnaskrá segir: Lítil Vorrétt sést ennþá skammt fyrir sunnan Brúarland, ofan vegar. Hún var notuð fyrir Grindur og Brúarland. Þetta var kallað Stekkur.[58] Í *Byggðasögu Skagfirðinga* er tóftin nefnd Brúarlandsstekkur og mun hafa verið notuð síðar sem vorrétt fyrir Grindur og Brúarland.[59]

Stekkurinn hefur verið skráður áður og var þá lýst svo: „Stekkurinn er tvískiptur. Tóftin liggur norður suður og er syðra hólfið 9m langt og 4m breitt að innanmáli. Útgangur hefur verið til suðurs og innangengt í smærra hólfið sem er norðan við. Það er 2,7x3,5m að stærð. Grjót sést í hleðslum sem eru hæstar um 80cm og um 70cm breiðar.“[60]

Hættumat: Stekkurinn er innan fyrirhugaðs skógræktarsvæðis og er því í hættu. Gera þarf ráð fyrir að minnsta kosti 15 m fjarlægðarmörkum.

Mynd 10. Stekkur [1872-3].

[58] Ö-Brúarland, RGI, 8.
[59] Hjalti Pálsson, 2014, 217.
[60] Guðný Zoëga, 2017, 8.

Matjurtagarðar [3134-109] garðlög

Í örnefnaskrá segir: „Utan og neðan við Klapparhólshylinn, sunnan í brekku í krikanum við ána, sjást minjar eftir matjurtagarða Tona, sem var hér á Brúarlandi, bróðir Hjálmars á Kambi. Þarna ræktaði hann m.a. gulrófur.“[61] Toni þessi er líklega Hólmsteinn Anton Pálsson sem bjó ásamt foreldrum sínum að Brúarlandi 1905-1928 og síðan aftur árin 1939-1940.[62] Garðurinn er varðveittur við ána beint fyrir neðan bæinn í um 100 m fjarlægð. Stærð hans er 48 x 18 m. Girt er í kringum hann og er hleðsluhæð veggja 0,2-1 m og breidd um 1,6 m.

Hættumat: Garðarnir eru ekki í neinni hættu vegna fyrirhugaðrar skógræktar.

Mynd 11. Matjurtagarðar [109] við Klapparhólshyl í Deildará.

[61] Ö-Brúarland, RGI, 8.
[62] Hjalti Pálsson, 2014, 218.

Kort 11. Uppmæling á matjurtagarði [109] ásamt hluta af túngarði [110].

Brú [3134-142] heimild

Í örnefnaskrá segir: „Munnmæli eru um, að brú hafi verið á ánni á Klapparhól og þar dragi bærinn nafnið af. Þykir mér það ekki ólíklegt, því klappir eru að ánni austan megin, en vesturbakkinn hefur verið ótraustur og látið sig, áin grafið sig undir, og þá var komin sjálfgerð brú, sem síðan hefur fallið niður smám saman og áin hreinsað farveginn jafnharðan.“[63] Í annarri örnefnaskrá er skýring á því hvers vegna brúin féll: „Á elleftu eða tólftu öld bjó kona ein á Brúarlandi, stórrík en nirfill [...] hallæri gekk yfir Skagafjörð. Stórbændur urðu að miðla mat il hina bágstödddu og tóku margt manna á heimili sín. Fólk fór þá að streyma í stórhópum að Brúarlandi, vegna þæginda fyrir bogann sem lá yfir ána. Fólkið var í matarleit. Gömlu konunni þótti nóg um þessar heimsóknir og lét húskarla sína brjóta steinbrúna. Síðan hefur áin verið brúarlaus á þeim stað.“[64] Engar minjar sjást um þessa brú.

[63] Ö-Brúarland ÞP, 3.
[64] Ö-Búarland JHÁ.

Samantekt og niðurstöður

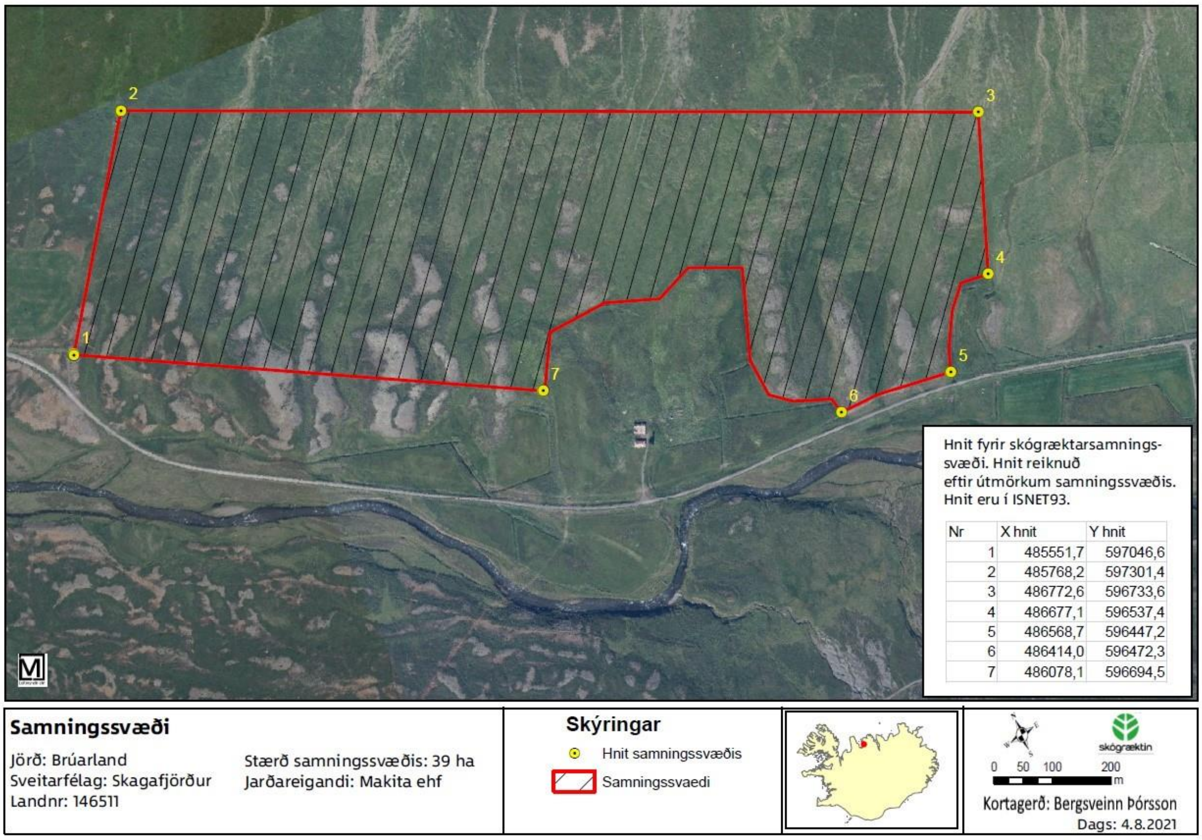

Kort 12. Samningssvæði landeigenda við Skógræktina. Ekki er gert ráð fyrir skógrækt í túni Brúarlands þar sem nokkrar fornleifar eru, en fyrir norðan túnið eru sjö fornleifar og ein austan við það.

Innan svæðisins voru skráðar 36 minjar sem allar teljast fornleifar og sjást 19 þeirra á yfirborði en 17 eru horfnar. Helstu fornleifar á svæðinu eru búsetuminjar, í og utan bæjartúns Brúarlands. Þar eru minjar um fjárhús og önnur útihús, garðlög, túngarð og snjóflóðavarnargarð, einnig minjar frá gamla bæjarhúsinu og fleira. Þá eru þarna álagablettir, en þeir teljast til fornleifa samkvæmt 3. gr. menningarminjalaga.[65]

Samkvæmt 22. grein menningarminjalaga skal við framkvæmdir gert ráð fyrir 15 m friðhelguðu svæði kringum þekktar minjar.[66] Þegar skógrækt er annars vegar er þó ekki víst að þetta dugi því eðlilegt er að skógurinn breiði sífellt meira úr sér þegar fram líða stundir. Hér er því lagt til að fjarlægðarmörkin séu víkkuð út í 20 m á fyrirhuguðu skógræktarsvæði.

[65] *Lög um menningarminjar* nr. 80, 2012, 3. gr.
[66] *Lög um menningarminjar* nr. 80, 2012, 22. gr.

Minjar [100], [101], [102], [104], [105], [106], [107] og [117] eru innan eða í jaðri fyrirhugaðs skógræktarsvæðis og [108] er rétt fyrir utan það. Aðrar minjar eru talsvert frá skógræktarsvæðinu og því ekki í hættu vegna skógræktar. Minjar í núverandi bæjarstæði eins og [1872-5] eru hins vegar í hættu vegna ábúðar.

Meðal minja sem eingöngu eru heimildir um en sjást ekki á vettvangi er meint galdramannsdys [3134-133] og byggir það eingöngu á ótraustum getgátum í örnefnalýsingu. Ef þarna hafa fundist brennd bein eins og greint er frá er líklegra að um hafi verið að ræða ruslahaug með brunnum dýrabeinum.

Allar minjar sem fundust á vettvangi hafa verið mældar nákvæmlega upp og staðsettar en Minjastofnun Íslands metur hvort gera þurfi frekari ráðstafanir og þá með hvaða hætti.

Ekki er víst að allar minjar á svæðinu sjáist á yfirborðinu eða hafi verið skráðar. Ef áður óþekktar fornleifar koma í ljós á framkvæmdasvæðinu ber að stöðva framkvæmdir, varast frekara rask og tilkynna þegar í stað um fundinn til Minjastofnunar Íslands, sbr. 38. gr. mml. Minjastofnun Íslands metur eðli þeirra og umfang og hvort rannsókna sé þörf áður en framkvæmdir halda áfram.[67]

Er því beint til framkvæmdaraðila að reyna að sneiða hjá fornleifum og komast hjá því að raska þeim í lengstu lög. Í 21. gr. mml. segir um verndun fornleifa, að „jafnt þeim sem eru friðlýstar sem þjóðminjar og þeim sem njóta friðunar í krafti aldurs, [megi] enginn, hvorki landeigandi, ábúandi, framkvæmdaraðili né nokkur annar, spilla, granda eða breyta, hylja, laga, aflaga eða flytja úr stað nema með leyfi Minjastofnunar Íslands.“[68]

[67] *Lög um menningarminjar* nr. 80, 2012, 38. gr.
[68] *Lög um menningarminjar* nr. 80, 2012, 21. gr.

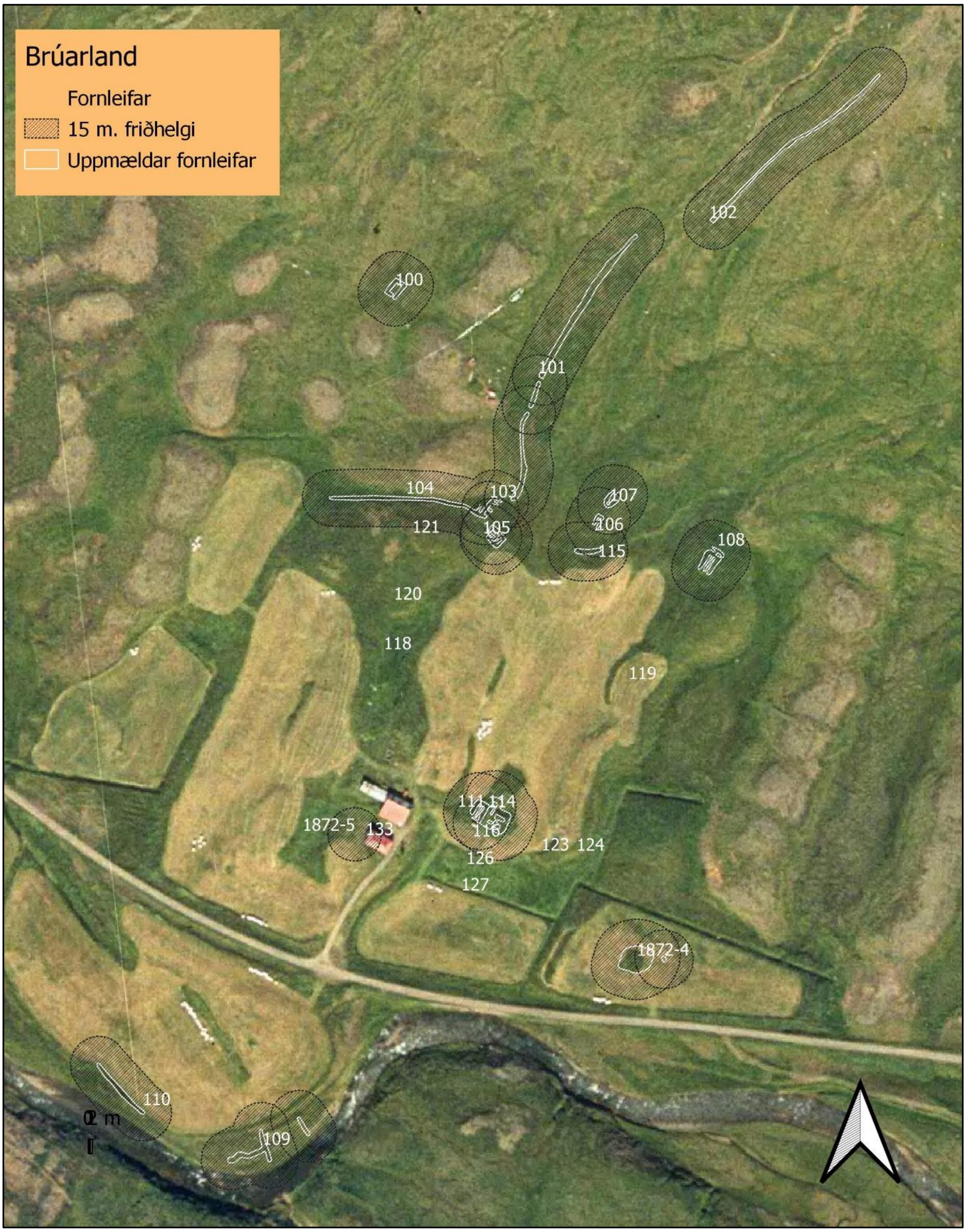

Kort 13. Uppmældar fornleifar með 15 m friðhelguðu svæði í kring.

Heimildir

Guðný Zoëga. (2017). *Fornleifaskráning vegna lagningu raflínu í Deildardal og Unadal, Skagafirði*. Rannsóknaskýrslur 189. Byggðasafn Skagfirðinga.

Brenda Prehal. (2020). *Fornleifaskráning vegna ljósleiðara og hitaveitu í Deildardal*. Rannsóknaskýrslur 233. Byggðasafn Skagfirðinga.

Hermann Jakob Hjartarson og Rúna K. Tetzchner (2023). *Eyrarland í Deildardal: Forleifaskráning vegna skógræktar*. Antikva.

Hjalti Pálsson. (2014). *Byggðasaga Skagafjarðar: Hofshreppur* (7). Sauðárkrókur: Sögufélag Skagfirðinga.

Jarðabók Árna Magnússonar og Páls Vídalíns (IX). Kaupmannahöfn: Hið íslenska fræðafjelag í Kaupmannahöfn.

Lög um menningarminjar nr. 80. (2012, 29. júní). Sótt 20. september 2023 á: https://www.althingi.is/lagas/nuna/2012080.html.

Kort

Herforingjaráðskort Dana. (1920). Sótt 6. nóvember 2023 á: https://atlas.lmi.is/soguleg_gogn/herforingjarad_frumgogn_myndir/atlaskort_teikningar/JPEG/1920-6-18.jpg

Túnakort fyrir Brúarland. (1917).

Árnastofnun – Örnefnasafn

Ö-Brúarland JHÁ: *Örnefnalýsing Brúarlands*. (1938). Jón H. Árnason skráði.

Ö-Brúarland RGI: *Örnefnalýsing Brúarlands*. (2001-2002). Rósmundur G. Ingvarsson (f. 1930) skráði.

Ö-Brúarland RJ: *Örnefnalýsing Brúarlands*. (1997). Runólfur Jónssson skráði.

Ö-Brúarland SÞ: *Örnefnalýsing Brúarlands, viðbót við örnefnalýsingu Jóns H. Árnasonar*. [Ekkert ártal]. Steinar Þórðarson skráði.

Ö-Brúarland ÞP: *Örnefnalýsing Brúarlands*. (1976). Þorgils Pálsson skráði.

ANTIKVA EHF 2023

Fornleifaskrá

Brúarland í Deildardal

Hermann Jakob Hjartarson og Rúna K. Tetzschner

Nr.	1872-3	Bæjarnafn	Brúarland	Gömul nr.	Skráð 2017	Jarðatalsnr.	317
Svæði	Deildardalur	Sveitarfélag	Skagafjörður	Dagur	2/11 2023	Skráning	HJH
Hlutverk	stekkur	Tegund	tóft	Flokkun	búsetuminjar		
Sérheiti	Brúarlandsstekkur	Verndun	friðað	Verkefni	Fornleifaskráning v/skógræktar		

Ástand	greinilegar fornleifar	Hættumat	engin hætta	Hættuorsök	
Aldur	1500-1900	Horfin	nei	Horfin ástæða	
Efni				Umhverfi	Milli tveggja hóla
Lengd	16 m	Breidd	8,9 m	Hæð	0,4 m
Hleðslu umferð					
Túnakort	Nei			Örnefnaskrá	Örnefnaskrá Brúarland, Rósmundur Ingvarsson
Mæling	uppmæling			Heimildir	Hjalti Pálsson, 2014, bls. 217. Guðný Zoëga, 2017, 8.
Isnet A	596481,491	Isnet N	486542,170		
Verkefnanúmer MÍ	1872			Minjagildi	
Ljósmyndari	HJH			Mótvægisaðgerðir	15 m fjarlægðarmörk

Í örnefnaskrá segir: Lítil Vorrétt sést ennþá skammt fyrir sunnan Brúarland, ofan vegar. Hún var vara notuð fyrir Grindur og Brúarland. Þetta var kallað Stekkur. Í Byggðasögu Skagfirðinga er tóftin nefnd Brúarlandsstekkur og mun hafa verið notuð síðar sem vorrétt fyrir grindur og Brúarland.

Stekkurinn hefur verið skráður áður, þá var honum lýst svo: „Stekkurinn er tvískiptur. Tóftin liggur norður suður og er syðra hólfið 9m langt og 4m breitt að innanmáli. Inngangur hefur verið til suðurs og innangengt í smærra hólfið sem er norðan við. Það er 2,7x3,5m að stærð. Grjót sést í hleðslum sem eru hæstar um 80cm og um 70cm breiðar.“

Nr.	1872-4	Bæjarnafn	Brúarland	Gömul nr.	Skráð 2017	Jarðatalsnr.	317
Svæði	Deildardalur	Sveitarfélag	Skagafjörður	Dagur	1/11 2023	Skráning	HJH
Hlutverk	fjárhús	Tegund	þúst	Flokkun	búsetuminjar		
Sérheiti	Gerði	Verndun	friðað	Verkefni	Fornleifaskráning v/skógræktar		

Ástand	Illa farið	Hættumat	engin hætta	Hættuorsök	
Aldur	800-1900	Horfin	nei	Horfin ástæða	
Efni	grjót			Umhverfi	Slegið tún allt um kring
Lengd	20,9 m	Breidd	15 m	Hæð	0,6 m
Hleðslu umferð					
Túnakort	Túnakort 1917	Örnefnaskrá	Ö-Brúarland ÞP		
Mæling	uppmæling	Heimildir	Guðný Zoëga. (2017). Fornleifaskráning vegna lagningu raflínu í Deildardal og Unadal, Skagafirði.		
Isnet A	596500,437	Isnet N	486306,24		
Verkefnanúmer MÍ	1872	Minjagildi			
Ljósmyndari	HJH	Mótvægisaðgerðir			

Minjarnar hafa verið skráðar áður. Í skráningunni er þeim lýst svo:

"Í sléttuðu túni 145m suðaustur af núverandi bæ er ójafnt svæði í miðju túninu sem lítur út eins og tóftir sem sléttað hefur verið úr. Nokkurt grjót er í hrúgu fyrir miðju túni en engir eiginlegir veggir greinanlegir. Rótaða svæðið er um 14x10m að stærð.

Lýsing

Í örnefnaskrá Brúarlands er talað um fjárhús á svokölluðu Gerði en þar segir: „neðan við svokallaðan Bæjarhól er mýrlendur blettur, er nefnist Fit. Sunnan við hana er allstór túnblettur, er heitir Gerði. Þar var fjárhús" (Örnefnaskrá, Þorgils Pálsson skráði, bls. 2). Þarna var mældur upp ferkantaður flötur en veggjum hefur verið rutt út og mynda þeir ólögulega hrúgu. Tóftalögun var því ekki skýr. Óvíst er hvort um fornleifar er að ræða samkvæmt lagalegum skilningi."

Á túnakorti er merkt inn hús á þessum stað.

Nr.	1872-5	Bæjarnafn	Brúarland	Gömul nr.	Skráð 2017	Jarðatalsnr.	317
Svæði	Deildardalur	Sveitarfélag	Skagafjörður	Dagur	1/11/2023	Skráning	HJH
Hlutverk	Býli /bæjarstæði	Tegund	heimild	Flokkun	búsetuminjar		
Sérheiti	Brúarland	Verndun	friðað	Verkefni	Fornleifaskráning v/skógræktar		

Ástand	sést ekki	Hættumat	mikil hætta	Hættuorsök	vegna ábúðar
Aldur	900-1800	Horfin	já	Horfin ástæða	
Efni				Umhverfi	
Lengd		Breidd		Hæð	
Hleðslu umferð					
Túnakort	Nei	Örnefnaskrá			
Mæling	uppmæling	Heimildir	Byggðasaga Skagafjarðar VII *Fornleifaskráning vegna lagningu raflínu í*		
Isnet A	596570,403	Isnet N	486141,678		
Verkefnanúmer MÍ	1872	Minjagildi	Mjög mikið		
Ljósmyndari	HJH	Mótvægisaðgerðir			

Í byggðasögu Skagafjarðar er sagt frá því að fornar minjar hafi fundist í jörðu skammt norðan (vestan) við núverandi bæjarhús. Kristján Runólfsson hafði verið að grafa fyrir skolplögn þegar hann kom niður á öskuhaug. Í honum fann hann forna gripi, m. a. nál úr kopar og tvískipta sörvisperlu.

Árið 2017 skoðaði Guðný Zoëga, fornleifafræðingur snið í lagnaskurð á þessu svæði. Sú könnun skar ekki úr því hvort þarna væri að finna elsta bæjarstæðið, en þarna höfðu þó verið einhverrar eldri byggingaleifar verið áður en uppistandandi hús var byggt

Nr.	1872-9	Bæjarnafn	Brúarland	Gömul nr.	Skráð 2017	Jarðatalsnr.	317
Svæði	Deildardalur	Sveitarfélag	Skagafjörður	Dagur	1/11/2023	Skráning	HJH
Hlutverk	leið	Tegund	gata	Flokkun	samgönguminjar		
Sérheiti	Göngugarður/Kirkjugata	Verndun	friðað	Verkefni	Fornleifaskráning v/skógræktar		

Ástand	Illgreinanlegar fornleifar	Hættumat	hætta	Hættuorsök	
Aldur	1500-1900	Horfin	að hluta	Horfin ástæða	vegna skriðu
Efni	annað			Umhverfi	Í hlíðinni ofan við túnið
Lengd		Breidd		Hæð	
Hleðslu umferð					
Túnakort	Nei	Örnefnaskrá	Ö-Brúarland RJ, Ö-Brúarland RGI,		
Mæling	Ekki staðsett í	Heimildir	Byggðasaga Skagafjarðar VII Guðný Zoega, 2017		
Isnet A		Isnet N			
Verkefnanúmer MÍ	1872	Minjagildi	Ekki metið		
Ljósmyndari		Mótvægisaðgerðir			

Í örnefnaskrám segir frá götu á garði: „Göngugarður liggur yfir túnið ofan til og hefur náð alla leið framan frá Kambi og út í Hof. Þetta var kölluð kirkjugata.“ Önnur lýsing hljóðar svona: „Garður hefur verið eftir Brúarlandshlíðinni. En hann er víða horfinn. Á stöku stað eru leifar hans eins og þrep í landslaginu, því það hefur færst að honum að ofanverðu. Þessi garður hefur verið nefndur Göngugarður. Leifar hans sjást enn, 2002.“ Í Byggðasögu Skagafjarðar er honum lýst þannig: Göngugarðurinn lá yfir Brúarlandstúnið, um 135 metrum ofan við gamla bæinn, og hefur náði framan frá Kambi út í Hof á Höfðaströnd. Hefur Garðurinn verið mikið mannvirki og er hann gildari og hærri en hefðbundinn túngarður. Garðurinn sést víðar. Enn sér fyrir honum fyrir sunnan og ofan við bæinn Nýlendi. Í slökkum í Brúarlandshlíð er hann horfinn eftir ágangs snjóflóða og aurskriðna og sums staðar er sigið að honum brekkumegin. Er hann þá eins og stallur í hlíðinni. Garðurinn var nefndur Göngugarður eða Kirkjugata en vafalítið hefur hann verið til þægðar í miklum snjó og eins þar sem bleytur voru miklar.

Nr.	3133-140
Bæjarnafn	Eyrarland
Gömul nr.	Ekki skrá áður
Jarðatalsnr.	317
Svæði	Deildardalur
Sveitarfélag	Skagafjörður
Dagur	2/11/2023
Skráning	HJH
Hlutverk	þjóðsaga
Tegund	steinn
Flokkun	búsetuminjar
Sérheiti	Grettistak
Verndun	Annað
Verkefni	Fornleifaskráning v/skógræktar
Ástand	vel greinanlegar
Hættumat	
Hættuorsök	
Aldur	
Horfin	
Horfin ástæða	
Efni	
Umhverfi	
Lengd	
Breidd	
Hæð	
Hleðslu umferð	
Túnakort	nei
Örnefnaskrá	Ö-Brúarland, ÞP
Mæling	uppmæling
Heimildir	Byggðasaga Skagafjarðar VII
Isnet A	486706.726
Isnet N	596619.863
Verkefnanúmer MÍ	3133
Minjagildi	
Ljósmyndari	
Mótvægisaðgerðir	

Um örnefni í fjallinu Brúarlandshlíð segir meðal annars frá örnefnum eins og Grettisskriðu og Grettisreit: „Í honum er Grettishóll og Grjótrófur. Á Grettishól er allstór steinn, sem nefndur er Grettistak.“ Í *Byggðasögu Skagafjarðar* segir enn fremur: þar á Grettir Ásmundarson að hafa þreytt krafta sína. Á þessu svæði eru nokkrir stórir steinar sem lýsingin gæti átt við. Í Byggðasögunni er gefið upp hnit á steininum en það hnit virðist lenda inn á jörð Brúarlands, þannig að staðsetning steinsins er ekki fullkomlega ljós skýrsluhöfundum, en ljós er að hann er ofan vegar. Steinninn er skráður á jörð Eyrarlands, en líklega er hann við landamerki jarðanna, en landamerki voru sunnan til í Grettishól.

Nr.	3134-100	Bæjarnafn	Brúarland	Gömul nr.	Ekki skrá áður	Jarðatalsnr.	317
Svæði	Deildardalur	Sveitarfélag	Skagafjörður	Dagur	1/11/2023	Skráning	HJH
Hlutverk	rétt	Tegund	tóft	Flokkun	búsetuminjar		
Sérheiti		Verndun	friðað	Verkefni	Fornleifaskráning v/skógræktar		

Ástand	greinanlegar	Hættumat	hætta	Hættuorsök	vegna skógræktar
Aldur	1750-1900	Horfin	nei	Horfin ástæða	
Efni	torf og grjót			Umhverfi	Í brekku
Lengd	10.0 m	Breidd	8.0 m	Hæð	0,4 m
Hleðslu umferð					
Túnakort	nei	Örnefnaskrá	Ö-Brúarland RGI		
Mæling	Uppmæling	Heimildir			
Isnet A	596876,158	Isnet N	486166,315		
Verkefnanúmer MÍ	3134	Minjagildi			
Ljósmyndari	HJH	Mótvægisaðgerðir	15 m fjarlægðarmörk		

Í hlíðinni norðan við bæinn er ferhyrnd rétt [100], 10 x 8 m að stærð og veggir um 0,5 m háir. Inngangur er í suðurenda hennar. Líklega er þetta rétt sem samkvæmt örnefnaskrá er „á Grundinni ofan við bæinn. „Beint utan við hana, ofan við mel, sjást leifar af vegg [132], og hefur þar verið eitthvert mannvirki.“

Nr.	3134-101	Bæjarnafn	Brúarland	Gömul nr.	Ekki skrá áður	Jarðatalsnr.	317
Svæði	Deildardalur	Sveitarfélag	Skagafjörður	Dagur	1/11/2023	Skráning	HJH
Hlutverk	garður/geil	Tegund	garðlag	Flokkun	búsetuminjar		
Sérheiti	Torfgarður	Verndun	friðað	Verkefni	Fornleifaskráning v/skógræktar		

Ástand	vel greinanlegar fornleifar	Hættumat	hætta	Hættuorsök	vegna skógræktar
Aldur	1750-1900	Horfin	nei	Horfin ástæða	
Efni	torf			Umhverfi	Upp í hlíð
Lengd	70 m	Breidd	1 m	Hæð	0,4 m
Hleðslu umferð					
Túnakort	nei	Örnefnaskrá	Ö-Brúarland RJ		
Mæling	uppmæling	Heimildir			
Isnet A	596822,287	Isnet N	486249,651		
Verkefnanúmer MÍ	3134	Minjagildi			
Ljósmyndari	HJH	Mótvægisaðgerðir	15 m fjarlægðarmörk		

Torfgarður [101] virðist koma sem óbeint framhald af varnargarði [102] fyrir ofan og liggur suðvestur frá girðingu niður að tóftum [103] og [105] við norðurenda bæjartúnsins. Garðurinn er 1-2 m á þykkt og um 0,4 m hár, alls 162 m langur. Tvö op eru á honum. Við utanverðan suðurenda túngarðsins [110] er fjórhólfa tóft [103] sem er líklega af kvíum frekar en stekk. Þær liggja jafnframt utan í túngarðsbroti [104] sem stefnir vestur frá torfgarðinum.

Í örnefnaskrá segir: „Stekkur eða kvíar eru efst í túninu sunnan og ofan við Jónshólinn og upp frá þeim liggur gildur torfgarður upp eftir hlíðinni, norðan (vestan) við grjótgarðinn sem var til snjóflóðavarna. Hann var til að reka fé eftir honum upp í hrísið, sem var þarna í hlíðinni."

Ekki er ósennilegt að garðurinn hafi einnig þjónað snjóflóðavörnum eins og garður [102] samhliða því að vera notaður til þess að leiða fé upp í hlíðina.

Nr.	3134-102	Bæjarnafn	Brúarland	Gömul nr.	Ekki skrá áður	Jarðatalsnr.	317
Svæði	Deildardalur	Sveitarfélag	Skagafjörður	Dagur	1/11/2023	Skráning	HJH
Hlutverk	varnargarður	Tegund	garðlag	Flokkun	búsetuminjar		
Sérheiti		Verndun	friðað	Verkefni	Fornleifaskráning v/skógræktar		

Ástand	vel greinanlegar fornleifar	Hættumat	hætta	Hættuorsök	vegna skógræktar
Aldur	1750-1900	Horfin	að hluta	Horfin ástæða	
Efni		Umhverfi	Upp í hlíð og talsvert upp í fjalli		
Lengd	125 m	Breidd	1,0 m	Hæð	0,4 m
Hleðslu umferð					
Túnakort	Nei	Örnefnaskrá			
Mæling	uppmæling	Heimildir	Herforingjaráðskort 1920 Byggðasaga Skagafjarðar VII		
Isnet A	596934,12	Isnet N	486364,887		
Verkefnanúmer MÍ	3134	Minjagildi			
Ljósmyndari	HJH	Mótvægisaðgerðir	15 m fjarlægðarmörk		

Snjóflóða- og skriðuvarnargarðar eru í hlíðinni fyrir ofan bæinn. Efst er grjóthlaðinn garður [102] sem nær norður upp í fjall að skriðuenda og suður niður að girðingu en nokkru sunnar, handan við girðinguna, tekur við torfgarður [101].

Í *Byggðasögu Skagafjarðar* er sagt frá því þegar Runólfur Jónsson bóndi á Brúarlandi var á leið upp í sumarfjós [108] til að gefa hænum sem þar voru. Þá sá hann skyndilega snjóflóð koma niður hlíðina. Flóðið kom úr Bæjargilinu, en þar hafði verið hlaðinn grjótgarður í eins kona odda með sveigða vængi til beggja hliða til varnar snjóflóðum. Í þetta sinn tók flóðið þó garðinn, braut að mikil leyti syðri (*austari*) garðinn og bar grjótið niður á grundina fyrir ofan túnið. Varnargarðurinn er teiknaður inn á herforingjaráðskort frá árinu 1920. Þar sést að hann hefur líkst stafnum Y á hvolfi yfir bænum þannig að vængirnir hafa leitt snjóflóð sem féllu beggja vegna bæjartúnsins. Grjótgarðurinn sem enn er sjáanlegur er vestari hluti þessa varnargarðs, en austari hlutinn hefur farið í snjóflóðinu.

Nr.	3134-103	Bæjarnafn	Brúarland	Gömul nr.	Ekki skrá áður	Jarðatalsnr.	317
Svæði	Deildardalur	Sveitarfélag	Skagafjörður	Dagur	1/11/2023	Skráning	HJH
Hlutverk	kvíar/stekkur	Tegund	tóft	Flokkun	búsetuminjar		
Sérheiti		Verndun	friðað	Verkefni	Fornleifaskráning v/skógræktar		

Ástand	greinanlegar	Hættumat	hætta	Hættuorsök	vegna skógræktar
Aldur	1750-1900	Horfin	nei	Horfin ástæða	
Efni	torf og grjót			Umhverfi	Áfast við Garð [104]
Lengd	13.0 m	Breidd	8.0 m	Hæð	0,4 m
Hleðslu umferð					
Túnakort	nei	Örnefnaskrá	Ö-Brúarland RJ		
Mæling	uppmæling	Heimildir			
Isnet A	596757,025	Isnet N	486218,761		
Verkefnanúmer MÍ	3134	Minjagildi	Nokkuð		
Ljósmyndari	HJH	Mótvægisaðgerðir	15 m fjarlægðarmörk		

Við utanverðan suðurenda túngarðsins [110] er fjórhólfa tóft [103] sem er líklega af kvíum frekar en stekk. Þær liggja jafnframt utan í túngarðsbroti [104] sem stefnir vestur frá torfgarðinum.

Í örnefnaskrá segir: „Stekkur eða kvíar eru efst í túninu sunnan og ofan við Jónshólinn og upp frá þeim liggur gildur torfgarður upp eftir hlíðinni, norðan (vestan) við grjótgarðinn sem var til snjóflóðavarna. Hann var til að reka fé eftir honum upp í hrísið, sem var þarna í hlíðinni."

Nr.	3134-104	Bæjarnafn	Brúarland	Gömul nr.	Ekki skrá áður	Jarðatalsnr.	317
Svæði	Deildardalur	Sveitarfélag	Skagafjörður	Dagur	1/11/2023	Skráning	HJH
Hlutverk	túngarður	Tegund	garðlag	Flokkun	búsetuminjar		
Sérheiti	Vallargarður	Verndun	friðað	Verkefni	Fornleifaskráning v/skógræktar		

Ástand	Vel greinilegar fornleifar	Hættumat	hætta	Hættuorsök	vegna skógræktar
Aldur	1750-1900	Horfin	nei	Horfin ástæða	
Efni	Torf og grjót			Umhverfi	
Lengd	53 m	Breidd	1 m	Hæð	0.4 m
Hleðslu umferð					
Túnakort	Túnakort 1917	Örnefnaskrá	Ö-Brúarland RJ.		
Mæling	Uppmæling	Heimildir	Byggðasaga Skagafjarðar VII.		
Isnet A	596756,072	Isnet N	486190,804		
Verkefnanúmer MÍ	3134	Minjagildi	Mikið		
Ljósmyndari	HJH	Mótvægisaðgerðir	15 m fjarlægðarmörk		

Í úttekt frá 1910 segir: „Tún jarðar þessarar er afgirt að utan með garði og vírgirðingu. “ Árið 1917 er svo sagt að grjót- og torfgarður sé 200 faðmar að lengd en garðlag er líka teiknað kringum túnið á túnakorti það ár. Í örnefnaskrá segir síðan: „Vallargarður hefur verið um allt túnið, en nú [þ.e. 1997] sést ekkert eftir af honum nema lítill stubbur niður við ánna vestur frá bænum.“
Tvö garðbrot liggja meðfram túnjaðrinum norðan megin, hið austara [115] aðeins um 15 m langt en það vestara [104] um 53 m langt og eru kvíar [103] áfastar við utanverðan vesturendann. Niðri við Deildará er svo þriðja brotið af túngarðinum [110], 28 m að lengd.

Hættumat: Þeir hlutar túngarðsins [104 / 115] sem eru norðan túnsins eru við fyrirhugað skógræktarsvæði og því í mikilli hættu. Gera þarf ráð fyrir að minnsta kosti 15 m fjarlægðarmörkum. Túngarðsbrotið [110] við ána er hins vegar ekki í neinni hættu.

Nr.	3134-105	Bæjarnafn	Brúarland	Gömul nr.	Ekki skrá áður	Jarðatalsnr.	317
Svæði	Deildardalur	Sveitarfélag	Skagafjörður	Dagur	1/11/2023	Skráning	HJH
Hlutverk	fjárhús	Tegund	tóft	Flokkun	búsetuminjar		
Sérheiti		Verndun	friðað	Verkefni	Fornleifaskráning v/skógræktar		

Ástand	vel greinanlegar	Hættumat	hætta	Hættuorsök	vegna skógræktar
Aldur	1750-1900	Horfin	nei	Horfin ástæða	
Efni	torf og grjót	Umhverfi	Í túnjaðri		
Lengd	11.0 m	Breidd	8.5 m	Hæð	0.6 m
Hleðslu umferð					
Túnakort	Túnakort 1917	Örnefnaskrá			
Mæling	uppmæling	Heimildir			
Isnet A	596737,5	Isnet N	486219,1		
Verkefnanúmer MÍ	3134	Minjagildi			
Ljósmyndari	HJH	Mótvægisaðgerðir	15 m fjarlægðarmörk		

Rétt suðaustan við þar sem torfgarður [101] og túngarður [104] mætast er fjárhústóft [105]. Tóftin er 11 x 8,5 m stór og liggur norðvestur − suðaustur. Í henni eru tvö rými og garði í miðju þess stærra. Líklega er þetta útihús sem sést á túnakortinu frá 1917.

Nr.	3134-106	Bæjarnafn	Brúarland	Gömul nr.	Ekki skrá áður	Jarðatalsnr.	317
Svæði	Deildardalur	Sveitarfélag	Skagafjörður	Dagur	1/11/2023	Skráning	HJH
Hlutverk	óþekkt/útihús	Tegund	tóft	Flokkun	búsetuminjar		
Sérheiti		Verndun	friðað	Verkefni	Fornleifaskráning v/skógræktar		

Ástand	vel greinanlegar	Hættumat	hætta	Hættuorsök	vegna skógræktar
Aldur	1750-1900	Horfin	nei	Horfin ástæða	
Efni	torf og grjót			Umhverfi	Norðan við tún
Lengd	6.0 m	Breidd	4,5 m	Hæð	0,8 m
Hleðslu umferð					
Túnakort	nei	Örnefnaskrá			
Mæling	uppmæling	Heimildir			
Isnet A	596745,356	Isnet N	486279,043		
Verkefnanúmer MÍ	3134	Minjagildi			
Ljósmyndari	HJH	Mótvægisaðgerðir	15 m fjarlægðarmörk		

Tóftir tveggja lítilla útihúsa eru rétt norðan við túnið. Annað þeirra [106] er 6 x 4,5 m að stærð, með inngang á suðurgafli. Hitt [107] er 5 m norðar, 10x7,5 m að stærð. Tóftin er tvískipt og inngangur á norðurgafli.

Hættumat: Tóftirnar eru á fyrirhuguðu skóræktarsvæði og er því í mikilli hættu. Gera þarf ráð fyrir að minnsta kosti 15 m fjarlægðarmörkum.

Nr.	3134-107	Bæjarnafn	Brúarland	Gömul nr.	Ekki skrá áður	Jarðatalsnr.	317
Svæði	Deildardalur	Sveitarfélag	Skagafjörður	Dagur	1/11/2023	Skráning	HJH
Hlutverk	óþekkt/útihús	Tegund	tóft	Flokkun	búsetuminjar		
Sérheiti		Verndun	friðað	Verkefni	Fornleifaskráning v/skógræktar		

Ástand	Ill greinanlegar fornleifar	Hættumat	hætta	Hættuorsök	vegna skógræktar
Aldur	1750-1900	Horfin	nei	Horfin ástæða	
Efni	Torf og grjót			Umhverfi	Norðan við tún
Lengd	10 m	Breidd	7,5 m	Hæð	0,4 m
Hleðslu umferð					
Túnakort	Nei	Örnefnaskrá			
Mæling	uppmæling	Heimildir			
Isnet A	596756,582	Isnet N	486286,798		
Verkefnanúmer MÍ	3134	Minjagildi			
Ljósmyndari	HJH	Mótvægisaðgerðir	15 m fjarlægðarmörk		

Tóftir tveggja lítilla útihúsa eru rétt norðan við túnið. Annað þeirra [106] er 6 x 4,5 m að stærð, með inngang á suðurgafli. Hitt [107] er 5 m norðar, 10x7,5 m að stærð. Tóftin er tvískipt og inngangur á norðurgafli.

Hættumat: Tóftirnar eru á fyrirhuguðu skóræktarsvæði og er því í mikilli hættu. Gera þarf ráð fyrir að minnsta kosti 15 m fjarlægðarmörkum.

Nr.	3134-108
Bæjarnafn	Brúarland
Gömul nr.	Ekki skrá áður
Jarðatalsnr.	317
Svæði	Deildardalur
Sveitarfélag	Skagafjörður
Dagur	1/11/2023
Skráning	HJH
Hlutverk	fjárhús
Tegund	tóft
Flokkun	búsetuminjar
Sérheiti	Sumarfjóshóll
Verndun	friðað
Verkefni	Fornleifaskráning v/skógræktar
Ástand	vel greinanlegar
Hættumat	hætta
Hættuorsök	vegna skógræktar
Aldur	1750-1900
Horfin	nei
Horfin ástæða	
Efni	
Umhverfi	Upp á hól
Lengd	15.9 m
Breidd	9.5 m
Hæð	1.2 m
Hleðslu umferð	
Túnakort	Túnakort 1917
Örnefnaskrá	Ö-Brúarland RGI.
Mæling	uppmæling
Heimildir	
Isnet A	596727,226
Isnet N	486344,494
Verkefnanúmer MÍ	3134
Minjagildi	
Ljósmyndari	HJH
Mótvægisaðgerðir	15 m fjarlægðarmörk

Austan við túngarð [115] er tóft með stefnu suðvestur – norðaustur. Hún er 15 x 9,5 m að stærð og veggjahæð á bilinu 0,4-1,2 m. Garði liggur eftir miðri tóftinni og hún opnast til suðurs. Við norðausturgafl, fyrir aftan aðalrýmið eru tvö minni rými sem opnast í sín hvora áttina.
Þetta er líklega tóft sem sést á túnakortinu frá 1917, tvískipt og syðra rýmið örlítið stærra en það nyrðra. Einnig virðist sagt frá henni í örnefnaskrám: „Túnið er að mestu þrjár hólaraðir. [...] Efsti hlutinn sem er talsvert hærri nefnist Sumarfjóshóll.“ „Þar var um margar aldir (ritað svo) haft sumarfjós, en sem nú er fjárhús.“ Í *Byggðasögu Skagafjarðar* segir: „Á efsta hólnum, Sumarfjóshól, var lengi sumarfjós, en síðar fjárhús.

Hættumat: Tóftin er rétt utan við fyrirhugað trjáræktarsvæði og er í hættu. Skógurinn gæti haft áhrif á hana ef hann dreifir úr sér. Gera þarf ráð fyrir að minnsta kosti 15 m fjarlægðarmörkum.

Nr.	3134-109	Bæjarnafn	Brúarland	Gömul nr.	Ekki skrá áður	Jarðatalsnr.	317
Svæði	Deildardalur	Sveitarfélag	Skagafjörður	Dagur	1/11/2023	Skráning	HJH
Hlutverk	matjurtagarður	Tegund	garðlag	Flokkun	búsetuminjar		
Sérheiti		Verndun	friðað	Verkefni	Fornleifaskráning v/skógræktar		

Ástand	greinanlegar fornleifar	Hættumat	hætta	Hættuorsök	Rof
Aldur	1900-1950	Horfin	nei	Horfin ástæða	
Efni				Umhverfi	Við ána
Lengd	18.0 m	Breidd	1.6 m	Hæð	0.2 m
Hleðslu umferð					
Túnakort	nei	Örnefnaskrá	Ö-Brúarland, RGI		
Mæling	uppmæling	Heimildir	Byggðasaga Skagafjarðar VII		
Isnet A	596397,944	Isnet N	486097,762		
Verkefnanúmer MÍ	3134	Minjagildi			
Ljósmyndari	HJH	Mótvægisaðgerðir			

Í örnefnaskrá segir: „Utan og neðan við Klapparhólshylinn, sunnan í brekku í krikanum við ána, sjást minjar eftir matjurtagarða Tona, sem var hér á Brúarlandi, bróðir Hjálmars á Kambi. Þarna ræktaði hann m.a. gulrófur." Toni þessi er líklega Hólmsteinn Anton Pálsson sem bjó ásamt foreldrum sínum að Brúarlandi 1905 -1928 og síðan aftur árin 1939-1940.

Garðurinn er varðveittur við ána beint fyrir neðan bæinn í um 100 m fjarlægð. Stærð hans er 18 x 23 m. Girt er í kringum hann og er hleðsluhæð veggja 0,2-1 m og breidd um 1,6 m.

Nr.	3134-110	Bæjarnafn	Brúarland	Gömul nr.	Ekki skrá áður	Jarðatalsnr.	317
Svæði	Deildardalur	Sveitarfélag	Skagafjörður	Dagur	1/11/2023	Skráning	HJH
Hlutverk	túngarður	Tegund	garðlag	Flokkun	búsetuminjar		
Sérheiti	Vallargarður	Verndun	friðað	Verkefni	Fornleifaskráning v/skógræktar		

Ástand	vel greinanlegar	Hættumat	engin hætta	Hættuorsök	
Aldur	1750-1900	Horfin	að hluta	Horfin ástæða	
Efni	torf og grjót			Umhverfi	Við ána
Lengd	28 m	Breidd	2 m	Hæð	1 m
Hleðslu umferð					
Túnakort	Túnakort 1917.	Örnefnaskrá	Ö-Brúarland RJ		
Mæling	uppmæling	Heimildir	Byggðasaga Skagafjarðar VII		
Isnet A	596422,045	Isnet N	486018,423		
Verkefnanúmer MÍ	3134	Minjagildi			
Ljósmyndari	HJH	Mótvægisaðgerðir			

Í úttekt frá 1910 segir: „Tún jarðar þessarar er afgirt að utan með garði og vírgirðingu.“ Árið 1917 er svo sagt að grjót- og torfgarður sé 200 faðmar að lengd en garðlag er líka teiknað kringum túnið á túnakorti það ár. Í örnefnaskrá segir síðan: „Vallargarður hefur verið um allt túnið, en nú [þ.e. 1997] sést ekkert eftir af honum nema lítill stubbur niður við ánna vestur frá bænum.“
Tvö garðbrot liggja meðfram túnjaðrinum norðan megin, hið austara [115] aðeins um 15 m langt en það vestara [104] um 53 m langt og eru kvíar [103] áfastar við utanverðan vesturendann. Niðri við Deildardalsá er svo þriðja brotið af túngarðinum [110], 28 m að lengd.

Nr.	3134-111	Bæjarnafn	Brúarland	Gömul nr.	Ekki skrá áður	Jarðatalsnr.	317
Svæði	Deildardalur	Sveitarfélag	Skagafjörður	Dagur	1/11/2023	Skráning	HJH
Hlutverk	fjárhús	Tegund	tóft	Flokkun	búsetuminjar		
Sérheiti		Verndun	friðað	Verkefni	Fornleifaskráning v/skógræktar		

Ástand	heillegar	Hættumat	engin hætta	Hættuorsök	
Aldur	1800-1950	Horfin	nei	Horfin ástæða	
Efni		Umhverfi			
Lengd	11 m	Breidd	8,5 m	Hæð	1,8
Hleðslu umferð					
Túnakort	Túnakort 1917	Örnefnaskrá			
Mæling	Uppmæling	Heimildir			
Isnet A	596583,957	Isnet N	486214,95		
Verkefnanúmer MÍ	3134	Minjagildi	Mikið sem hluti af bæjarstæðinu		
Ljósmyndari	HJH	Mótvægisaðgerðir			

Á gamla bæjarstæðinu eru sambyggð bæjarhús og fjárhús.

Fjárhústóft [112] er ásfast bæjarhúsunum, vestan megin við, 11x8,5 m að stærð. Líklega hefur það verið notað lengur en bæjarhúsin, hluti þess er steyptur, þar á meðal garðinn og veggur syðst á byggingunni. Steypti veggurinn gæti reyndar hafa tilheyrt reykhúsi [116] sem fauk í óveðri fyrir nokkrum árum. Reykhúsið stóð fyrir framan vegginn.

Nr.	3134-112	Bæjarnafn	Brúarland	Gömul nr.	Ekki skrá áður	Jarðatalsnr.	317
Svæði	Deildardalur	Sveitarfélag	Skagafjörður	Dagur	1/11/2023	Skráning	HJH
Hlutverk	landamerki/álfasteinn	Tegund	Steinn	Flokkun	kennimark		
Sérheiti	Grásteinn	Verndun	friðað	Verkefni	Fornleifaskráning v/skógræktar		

Ástand	vel greinanlegar fornleifar	Hættumat	engin hætta	Hættuorsök	
Aldur	900-	Horfin	nei	Horfin ástæða	
Efni	steinn			Umhverfi	Við landamerki
Lengd		Breidd		Hæð	
Hleðslu umferð					
Túnakort	Nei			Örnefnaskrá	Ö-Brúarland RGI
Mæling	uppmæling			Heimildir	
Isnet A	597291,515	Isnet N	485754,766		
Verkefnanúmer MÍ	3134			Minjagildi	Mikið
Ljósmyndari	HJH			Mótvægisaðgerðir	

Í örnefnaskrá segir: „Álfasteinar (bústaðir álfa) í landi Brúarlands eru: Grásteinn á merkjum milli Brúarlands og Grinda. Annar slíkur steinn er rétt við veginn við sömu landamerki.“ Grásteinn [112] er enn sýnilegur en hinn álfasteinninn [131] fannst ekki. Steinar [112] og [131] eru einnig landamerki. Í örnefnaskrá segir um Grástein: „Landamerki eru að norðan um Grástein.“

Hættumat: Grásteinn er á jaðrinum en er ekki í hættu vegna þess að þetta er steinn. Æskilegt er þó að gera ráð fyrir fjarlægðarmörkum þannig að hann fái að njóta sín.

Nr.	3134-114	Bæjarnafn	Brúarland	Gömul nr.	Ekki skrá áður	Jarðatalsnr.	317
Svæði	Deildardalur	Sveitarfélag	Skagafjörður	Dagur	1/11/2023	Skráning	HJH
Hlutverk	Býli	Tegund	tóft	Flokkun	búsetuminjar		
Sérheiti	Brúarland	Verndun	friðað	Verkefni	Fornleifaskráning v/skógræktar		

Ástand	Greinanlegar fornleifar	Hættumat	engin hætta	Hættuorsök	
Aldur	1800-1950	Horfin	nei	Horfin ástæða	
Efni	torf og grjót			Umhverfi	Austan við bæinn
Lengd	18 m	Breidd	15 m	Hæð	1,6 m
Hleðslu umferð					
Túnakort	Túnakort 1917	Örnefnaskrá			
Mæling	uppmæling	Heimildir	Byggðasaga Skagafjarðar VII		
Isnet A	596581,719	Isnet N	486220,341		
Verkefnanúmer MÍ	3134	Minjagildi			
Ljósmyndari	HJH	Mótvægisaðgerðir			

Á gamla bæjarstæðinu eru sambyggð bæjarhús og fjárhús.
Bæjarhúsin eru um 15x18 m að stærð og skiptist upp í a.m.k. fimm herbergi/rými.
Tóftin er vel greinanleg, veggir 0,4-1,6 m að hæð og mest um 2 m að breidd.
Í úttekt frá 1910 eru þessi rými talin upp sem öll hafa væntanlega verið í bænum: baðstofa gömul og forn, göng, anddyri, búrhús, skáli við bæjardyr og eldhús.
Samkvæmt eiganda jarðarinnar var bæjarstæðið á þessum stað og hefur hann það eftir fyrri ábúendum.

Nr.	3134-115	Bæjarnafn	Brúarland	Gömul nr.	Ekki skrá áður	Jarðatalsnr.	317
Svæði	Deildardalur	Sveitarfélag	Skagafjörður	Dagur	2/11/2023	Skráning	HJH
Hlutverk	túngarður	Tegund	garðlag	Flokkun	búsetuminjar		
Sérheiti	Vallargarður	Verndun	friðað	Verkefni	Fornleifaskráning v/skógræktar		

Ástand: Greinileg
Hættumat: hætta
Hættuorsök: vegna skógræktar
Aldur: 1750-1900
Horfin: nei
Horfin ástæða:
Efni:
Umhverfi:
Lengd: 15 m
Breidd: 1.8 m
Hæð: 0.6 m
Hleðslu umferð:
Túnakort: Túnakort 1917
Örnefnaskrá: Ö-Brúarland RJ
Mæling: uppmæling
Heimildir:
Isnet A: 596729,341
Isnet N: 486276,607
Verkefnanúmer MÍ: 3134
Minjagildi:
Ljósmyndari: HJH
Mótvægisaðgerðir:

Í úttekt frá 1910 segir: „Tún jarðar þessarar er afgirt að utan með garði og vírgirðingu. “ Árið 1917 er svo sagt að grjót- og torfgarður sé 200 faðmar að lengd en garðlag er líka teiknað kringum túnið á túnakorti það ár. Í örnefnaskrá segir síðan: „Vallargarður hefur verið um allt túnið, en nú [þ.e. 1997] sést ekkert eftir af honum nema lítill stubbur niður við ánna vestur frá bænum.“
Tvö garðbrot liggja meðfram túnjaðrinum norðan megin, hið austara [115] aðeins um 15 m langt

Nr.	3134-116	Bæjarnafn	Brúarland	Gömul nr.	Ekki skrá áður	Jarðatalsnr.	317
Svæði	Deildardalur	Sveitarfélag	Skagafjörður	Dagur	2/11/2023	Skráning	HJH
Hlutverk	reykhús	Tegund	heimild	Flokkun	búsetuminjar		
Sérheiti		Verndun	annað	Verkefni	Fornleifaskráning v/skógræktar		

Ástand	sést ekki	Hættumat	engin hætta	Hættuorsök	
Aldur	1900-2000	Horfin	já	Horfin ástæða	vegna veðurs fauk
Efni		Umhverfi	Upp við fjárhús [111]		
Lengd		Breidd		Hæð	
Hleðslu umferð					
Túnakort	nei	Örnefnaskrá			
Mæling	uppmæling	Heimildir	Guðmundur Sverrisson, munnleg heimild		
Isnet A	596577,138	Isnet N	486209,382		
Verkefnanúmer MÍ	3134	Minjagildi			
Ljósmyndari	HJH	Mótvægisaðgerðir			

Uppi við fjárhús [111] er steyptur veggur. Reykhúsið fauk í óveðri fyrir nokkrum árum. Reykhúsið stóð fyrir framan vegginn.

Nr.	3134-118	Bæjarnafn	Brúarland	Gömul nr.	Ekki skrá áður	Jarðatalsnr.	317
Svæði	Deildardalur	Sveitarfélag	Skagafjörður	Dagur	1/11/2023	Skráning	HJH
Hlutverk	álagablettur	Tegund	sögustaður	Flokkun	Huglægar minjar		
Sérheiti	Lautin	Verndun	friðað	Verkefni	Fornleifaskráning v/skógræktar		

Ástand	Greinileg	Hættumat	engin hætta	Hættuorsök	
Aldur	900-1900	Horfin	nei	Horfin ástæða	
Efni	grjóthrúga			Umhverfi	Milli hóla
Lengd		Breidd		Hæð	
Hleðslu umferð					
Túnakort	nei	Örnefnaskrá			
Mæling	uppmæling	Heimildir	Byggðasaga Skagafjarðar VII		
Isnet A	596671,925	Isnet N	486159,702		
Verkefnanúmer MÍ	3134	Minjagildi			
Ljósmyndari	HJH	Mótvægisaðgerðir			

Í *Byggðasögu Skagafjarðar* er vitnað í Runólf Jónsson um álagablett : „Utan og ofan við bæjarhúsin á Brúarlandi er djúp laut. Hún var í daglegu tali kölluð Lautin. Hávaxin stör vex þar og safnast saman í hana tjörn á vorin. Í Lautinni er álagablettur, grjóthrúga. Þar segir sagan að skáldið Bólu-Hjálmar hafi kveðið niður draug og síðan borið grjót á hann. Runólfur Jónsson bóndi á Brúarlandi sagðist aldrei hafa þorað að hrófla þar við nokkrum steini.“

Lautin er varðveitt í túninu norðan bæjarins.

Nr.	3134-119
Bæjarnafn	Brúarland
Gömul nr.	Ekki skrá áður
Jarðatalsnr.	317
Svæði	Deildardalur
Sveitarfélag	Skagafjörður
Dagur	1/11/2023
Skráning	HJH
Hlutverk	fjárhús
Tegund	heimild
Flokkun	búsetuminjar
Sérheiti	Eggertshús
Verndun	friðað
Verkefni	Fornleifaskráning v/skógræktar
Ástand	sést ekki
Hættumat	engin hætta
Hættuorsök	
Aldur	1849-1900
Horfin	já
Horfin ástæða	
Efni	ekki metið
Umhverfi	
Lengd	
Breidd	
Hæð	
Hleðslu umferð	
Túnakort	Túnakort 1917
Örnefnaskrá	Örnefnaskrá Brúarland. Rósmundur Ingarsson,
Mæling	uppmæling
Heimildir	Byggðasaga Skagafjarðar VII
Isnet A	596655,194
Isnet N	486296,689
Verkefnanúmer MÍ	3134
Minjagildi	
Ljósmyndari	HJH
Mótvægisaðgerðir	

Í örnefnaskrá segir: Eggertshóll heitir eftir Eggert nokkrum, sem átti þar fjárhús., einnig stendur þar: „Eggertshús stóð uppi á hólnum, en ekki við hólinn. Þar var hús þegar Runólfur kom í Brúarland og voru hýstar kindur í því eftir það. Sumarfjóshóll, Eggertshóll og Klæðishóll var allt á sama rindanum (jökulöldunni). Eggertshóll á miðjunni og heldur lægstur.“ Einn Eggert hefur búið á staðnum, það er Eggert Þorsteinsson sem bjó á Brúarlandi frá 1849 -1851. Inn á túnakort frá 1917 er merkt inn útihús á þeim stað sem Eggertshús stóð

Nr.	3134-120	Bæjarnafn	Brúarland	Gömul nr.	Ekki skrá áður	Jarðatalsnr.	317
Svæði	Deildardalur	Sveitarfélag	Skagafjörður	Dagur	1/11/2023	Skráning	HJH
Hlutverk	fjárhús	Tegund	heimild	Flokkun	búsetuminjar		
Sérheiti	Jónshús	Verndun	friðað	Verkefni	Fornleifaskráning v/skógræktar		

Ástand	sést ekki	Hættumat	engin hætta	Hættuorsök	
Aldur	1500-1900	Horfin	já	Horfin ástæða	slétta út
Efni	ekki metið			Umhverfi	Á hól
Lengd		Breidd		Hæð	
Hleðslu umferð					
Túnakort	Nei	Örnefnaskrá	Örnefnaskrá Brúarland. Jóns H. Árnasonar. Örnefnaskrá Brúarland. Þorgils Pálsson. Örnefnaskrá Rósmundur Ingvarsson		
Mæling	uppmæling	Heimildir			
Isnet A	596536,054	Isnet N	486540,043		
Verkefnanúmer MÍ	3134	Minjagildi			
Ljósmyndari	HJH	Mótvægisaðgerðir			

Í örnefnaskrá frá 1938 segir: „Jónshóll og Sigurðarhóll, heita eftir mönnum sem fyrstir byggðu fjárhús þar.“ Í annarri örnefnaskrá segir: „Á Jónshóli stóð fjárhús sem nefndist Jónshús og á Sigurðarhóli Sigurðarhús.“ Í enn annarri örnefnaskrá segir: Sunnan og austan við Jónshól var tóftarleif, en hún hvarf við aðgerðir jarðýtu.

Nokkrir Jónar hafa búið á Brúarlandi í gegnum aldirnar þannig að ekki er ljóst um eftir hverjum þeirra hóllinn heitir.

Þó það sé búð að slétta úr minjunum þá er ekki útilokað að leifar af þeim séu enn í jörðu.

Nr.	3134-121	Bæjarnafn	Brúarland	Gömul nr.	Ekki skrá áður	Jarðatalsnr.	317
Svæði	Deildardalur	Sveitarfélag	Skagafjörður	Dagur	1/11/2023	Skráning	HJH
Hlutverk	fjárhús	Tegund	heimild	Flokkun	búsetuminjar		
Sérheiti	Sigurðarhús	Verndun	friðað	Verkefni	Fornleifaskráning v/skógræktar		

Ástand	sést ekki	Hættumat	engin hætta	Hættuorsök	
Aldur	1800-1900	Horfin	já	Horfin ástæða	
Efni	ekki metið			Umhverfi	Á hól
Lengd		Breidd		Hæð	
Hleðslu umferð					
Túnakort	nei	Örnefnaskrá	Örnefnaskrá Brúarland. Jóns H. Árnasonar. Örnefnaskrá Brúarland. Þorgils Pálsson. Örnefnaskrá Rósmundur Ingvarsson		
Mæling	uppmæling	Heimildir			
Isnet A	596737,238	Isnet N	486175,652		
Verkefnanúmer MÍ	3134	Minjagildi			
Ljósmyndari	HJH	Mótvægisaðgerðir			

Í örnefnaskrá frá 1938 segir: „Jónshóll og Sigurðarhóll, heita eftir mönnum sem fyrstir byggðu fjárhús þar.“ Í annarri örnefnaskrá segir: „Á Jónshóli stóð fjárhús sem nefndist Jónshús og á Sigurðarhóli Sigurðarhús.“ Í enn annarri örnefnaskrá segir: Sunnan og austan við Jónshól var tóftarleif, en hún hvarf við aðgerðir jarðýtu. Rústir á Sigurðarhól hlutu sömu örlög.
Tveir Sigurðar hafa búið á Bænum, báðir á fyrri hluta 19. aldar.

Nr.	3134-122	Bæjarnafn	Brúarland	Gömul nr.	Ekki skráð áður	Jarðatalsnr.	317
Svæði	Deildardalur	Sveitarfélag	Skagafjörður	Dagur	1/11/2012	Skráning	HJH
Hlutverk	brunnur	Tegund	heimild	Flokkun	búsetuminjar		
Sérheiti		Verndun	friðað	Verkefni	Fornleifaskráning v/skógræktar		

Ástand	sést ekki	Hættumat	engin hætta	Hættuorsök	
Aldur	1500-1900	Horfin	já	Horfin ástæða	
Efni	ekki metið			Umhverfi	VIð bæinn
Lengd		Breidd		Hæð	
Hleðslu umferð					
Túnakort	nei	Örnefnaskrá	Ö-Brúarland RGI		
Mæling	Ekki staðsett	Heimildir			
Isnet A		Isnet N			
Verkefnanúmer MÍ	3134	Minjagildi			
Ljósmyndari		Mótvægisaðgerðir			

Í örnefnalýsingu segir: „Brunnur var sunnan í brekku sunnan við gamla bæinn“. Ekki sést til brunnsins í dag.

Nr.	3134-123	Bæjarnafn	Brúarland	Gömul nr.	Ekki skrá áður	Jarðatalsnr.	317
Svæði	Deildardalur	Sveitarfélag	Skagafjörður	Dagur	1/11/2023	Skráning	HJH
Hlutverk	athafnarsvæði	Tegund	heimild	Flokkun	búsetuminjar		
Sérheiti	Klæðishóll	Verndun	friðað	Verkefni	Fornleifaskráning v/skógræktar		

Ástand	sést ekki	Hættumat	engin hætta	Hættuorsök	
Aldur	1500-1900	Horfin	já	Horfin ástæða	
Efni	annað			Umhverfi	Á hóli
Lengd		Breidd		Hæð	
Hleðslu umferð					
Túnakort	nei	Örnefnaskrá	Örnefnaskrá Þorgil Pálsson Örnefnaskrá Jóns H. Árnasonar		
Mæling	uppmæling	Heimildir			
Isnet A	596559,170	Isnet N	486261,515		
Verkefnanúmer MÍ	3134	Minjagildi			
Ljósmyndari	HJH	Mótvægisaðgerðir			

Í örnefnalýsingu Þorgils segir: Klæðishóll var allstórhóll sunnan við gamla bæjarstæðið. Þar var þurrkaður þvottur. Í örnefnaskrá Jóns H. Árnasonar segir: „Hóllinn sunnan við bæinn heitir Klæðishóll. Á hann var breiddur ýmis konar fatnaður til forna, og jafnvel að svo sé enn. (skrifað 1938).

Nr.	3134-124	Bæjarnafn	Brúarland	Gömul nr.	Ekki skrá áður	Jarðatalsnr.	317
Svæði	Deildardalur	Sveitarfélag	Skagafjörður	Dagur	1/11/2023	Skráning	HJH
Hlutverk	matjutagarður	Tegund	heimild	Flokkun	búsetuminjar		
Sérheiti		Verndun	friðað	Verkefni	Fornleifaskráning v/skógræktar		

Ástand	sést ekki	Hættumat	engin hætta	Hættuorsök	
Aldur	1850-1900	Horfin	já	Horfin ástæða	
Efni	ekki metið			Umhverfi	
Lengd		Breidd		Hæð	
Hleðslu umferð					
Túnakort	nei	Örnefnaskrá	Örnefnaskrá Brúarland, Rósmundur Ingvarsson		
Mæling	uppmæling	Heimildir	ByggðasagaSkagafjarðar VII		
Isnet A	596559,052	Isnet N	486267,569		
Verkefnanúmer MÍ	3134	Minjagildi			
Ljósmyndari	HJH	Mótvægisaðgerðir			

Í örnefnaskrá segir: „Matjutragarður hefur verið sunnan í Klæðishólnum, e.t.v. eru það garðar Tómasar prests á Brúarland, sem einhvers staðar er rætt um.“. Tómas þessi bjó á Brúarlandi frá 1850-1880.

Ekkert sést til þessa minja í dag.

Nr.	3134-125	Bæjarnafn	Brúarland	Gömul nr.	Ekki skrá áður	Jarðatalsnr.	317
Svæði	Deildardalur	Sveitarfélag	Skagafjörður	Dagur	1/11/2023	Skráning	HJH
Hlutverk	bænhús	Tegund	heimild	Flokkun	Trúarlegar minjar		
Sérheiti		Verndun	friðað	Verkefni	Fornleifaskráning v/skógræktar		

Ástand	sést ekki	Hættumat	engin hætta	Hættuorsök	
Aldur	1000-1500	Horfin	já	Horfin ástæða	
Efni	ekki metið			Umhverfi	
Lengd		Breidd		Hæð	
Hleðslu umferð					
Túnakort	Nei	Örnefnaskrá			
Mæling	Ekki staðsett	Heimildir	Jarðabók Árna Magnússonar og Páls Vídalíns, 9. Bindi Byggðasaga Skagafjarðar		
Isnet A		Isnet N			
Verkefnanúmer MÍ	3134	Minjagildi			
Ljósmyndari	HJH	Mótvægisaðgerðir			

Í jarðabók Árna Magnússonar og Páls Vídalíns frá 1709 segir: Munnmæli eru her hafi til forna bænhús verið, engin vita menn rök til þess.
Eitt sinn var grafin hola 20-30 m vestan við gamla bæinn og á 80 cm dýpi fannst grjóthleðsla, greinilegt horn á einhverri byggingu. Runólfur Jónsson bóndi áleit að um væri að ræða meint bænhús. Hjalti Pálsson telur sennilegt að bænhúsið hafi staðið frammi á brekkubrúninni vestan við bæinn, þar var öskuhaugur seinna meir sem hefur verið jafnaður út með jarðýtu.

Nr.	3134-126	Bæjarnafn	Brúarland	Gömul nr.	Ekki skrá áður	Jarðatalsnr.	317
Svæði	Deildardalur	Sveitarfélag	Skagafjörður	Dagur	1/11/2023	Skráning	HJH
Hlutverk	grjóthleðsla	Tegund	heimild	Flokkun	búsetuminjar		
Sérheiti		Verndun	friðað	Verkefni	Fornleifaskráning v/skógræktar		

Ástand: sést ekki
Hættumat: mikil hætta
Hættuorsök: vegna ábúðar
Aldur: 900-1800
Horfin: já
Horfin ástæða:
Efni: grjót
Umhverfi:
Lengd:
Breidd:
Hæð:
Hleðslu umferð:
Túnakort: Nei
Örnefnaskrá:
Mæling: Uppmæling
Heimildir: Hjalti Pálsson, 2014, bls. 216.
Isnet A: 596551,601
Isnet N: 486205,864
Verkefnanúmer MÍ: 3134
Minjagildi: Ekki metið
Ljósmyndari: HJH
Mótvægisaðgerðir:

Í jarðabók Árna Magnússonar og Páls Vídalíns frá 1709 segir: Munnmæli eru her hafi til forna bænhús verið, engin vita menn rök til þess.

Eitt sinn var grafin hola 20-30 m vestan við gamla bæinn og á 80 cm dýpi fannst grjóthleðsla, greinilegt horn á einhverri byggingu. Runólfur Jónsson bóndi áleit að um væri að ræða meint bænhús. Hjalti Pálsson telur sennilegt að bænhúsið hafi staðið frammi á brekkubrúninni vestan við bæinn, þar var öskuhaugur seinna meir sem hefur verið jafnaður út með jarðýtu.

Staðsetning ekki nákvæm. Það þarf að fara með gát í kringum núverandi bæ.

Nr.	3134-127	Bæjarnafn	Brúarland	Gömul nr.	Ekki skrá áður	Jarðatalsnr.	317
Svæði	Deildardalur	Sveitarfélag	Skagafjörður	Dagur	1/11/2023	Skráning	HJH
Hlutverk	öskuhaugur	Tegund	heimild	Flokkun	búsetuminjar		
Sérheiti		Verndun	friðað	Verkefni	Fornleifaskráning v/skógræktar		

Ástand	sést ekki	Hættumat	mikil hætta	Hættuorsök	vegna ábúðar
Aldur	900-1900	Horfin	já	Horfin ástæða	slétta út
Efni	annað	Umhverfi			
Lengd		Breidd		Hæð	
Hleðslu umferð					
Túnakort	nei	Örnefnaskrá			
Mæling	uppmæling	Heimildir	Byggðasaga Skagafjarðar VII		
Isnet A	596542,520	Isnet N	486203,071		
Verkefnanúmer MÍ	3134	Minjagildi	Mikið		
Ljósmyndari	HJH	Mótvægisaðgerðir			

Frammi á brekkubrúninni vestan við bæinn var öskuhaugur sem hefur verið jafnaður út með jarðýtu.

Haugurinn getur ennþá

Nr.	3134-129	Bæjarnafn	Brúarland	Gömul nr.	Ekki skráð áður	Jarðatalsnr.	317
Svæði	Deildardalur	Sveitarfélag	Skagafjörður	Dagur	1/11/2023	Skráning	HJH
Hlutverk	vað	Tegund	heimild	Flokkun	búsetuminjar		
Sérheiti	Prestavað/Þrautavað	Verndun	friðað	Verkefni	Fornleifaskráning v/skógræktar		

Ástand: sést ekki

Hættumat:

Hættuorsök:

Aldur:

Horfin: já

Horfin ástæða:

Efni:

Umhverfi: Við ána

Lengd:

Breidd:

Hæð:

Hleðslu umferð:

Túnakort: nei

Örnefnaskrá: Viðbót við Ö-Brúarland JHÁ. Rituð af Steinari Þórðarsyni. Ö-Brúarland RGI

Mæling: Ekki staðsett

Heimildir:

Isnet A:

Isnet N:

Verkefnanúmer MÍ: 3134

Minjagildi:

Ljósmyndari:

Mótvægisaðgerðir:

Í örnefnaskrá segir: „Prestavað hét vað á Deildardalsá yzt undan Brúarlandstúni. Sást greinilega sneiðingur upp árbakkann að vestan. “ Í annarri örnefnaskrá segir: Þrautavað er á Deildardalsá, úr landi Brúarland yfir í land Stafnhóls. Þetta vað hafa menn nefnt Prestavað enda hafa prestar sem bjuggu á Brúarlandi trúlega oftast farið yfir ána þegar þeir áttu leið í t.d. Óslandshlíð. Þrautavöð voru þau vöð nefnd, sem frekast voru fær þegar vatnavextir voru.“

Field	Value
Nr.	3134-131
Bæjarnafn	Brúarland
Gömul nr.	Ekki skráð áður
Jarðatalsnr.	317
Svæði	Deildardalur
Sveitarfélag	Skagafjörður
Dagur	2/11/2023
Skráning	HJH
Hlutverk	álftasteinn /landamerki
Tegund	steinn
Flokkun	Huglægar minjar
Sérheiti	
Verndun	friðað
Verkefni	Fornleifaskráning v/skógræktar
Ástand	Fannst ekki
Hættumat	engin hætta
Hættuorsök	
Aldur	
Horfin	
Horfin ástæða	
Efni	
Umhverfi	
Lengd	
Breidd	
Hæð	
Hleðslu umferð	
Túnakort	nei
Örnefnaskrá	Ö-Brúarland RGI
Mæling	Ekki staðsett
Heimildir	
Isnet A	
Isnet N	
Verkefnanúmer MÍ	3134
Minjagildi	
Ljósmyndari	
Mótvægisaðgerðir	

Í örnefnaskrá segir: „Álfasteinar (bústaðir álfa) í landi Brúarlands eru: Grásteinn á merkjum milli Brúarlands og Grinda. Annar slíkur steinn er rétt við veginn við sömu landamerki.“ Grásteinn [112] er enn sýnilegur en hinn álfasteinninn [131] fannst ekki.

Nr.	3134-132	Bæjarnafn	Brúarland	Gömul nr.	Ekki skrá áður	Jarðatalsnr.	317
Svæði	Deildardalur	Sveitarfélag	Skagafjörður	Dagur	1/11/2023	Skráning	HJH
Hlutverk	óþekkt	Tegund	Veggur	Flokkun	búsetuminjar		
Sérheiti		Verndun	friðað	Verkefni	Fornleifaskráning v/skógræktar		

Ástand: sést ekki
Hættumat: hætta
Hættuorsök: vegna skógræktar
Aldur:
Horfin: já
Horfin ástæða: ekki vitað
Efni:
Umhverfi:
Lengd:
Breidd:
Hæð:
Hleðslu umferð:
Túnakort: nei
Örnefnaskrá: Ö-Brúarland RGI
Mæling: Ekki staðsett
Heimildir:
Isnet A:
Isnet N:
Verkefnanúmer MÍ: 3134
Minjagildi:
Ljósmyndari:
Mótvægisaðgerðir:

Í örnefnaskrá segir: „Rétt [100] var á Grundinni ofan við bæinn. Beint utan við hana, ofan við mel, sjást leifar af vegg, og hefur þar verið eitthvert mannvirki.
“ Veggurinn fannst hins vegar ekki við vettvangsskráningu.

Nr.	3134-133
Bæjarnafn	Brúarland
Gömul nr.	Ekki skráð áður
Jarðatalsnr.	317
Svæði	Deildardalur
Sveitarfélag	Skagafjörður
Dagur	1/11/2023
Skráning	HJH
Hlutverk	dys /mannvistaleifar
Tegund	heimild
Flokkun	búsetuminjar
Sérheiti	
Verndun	friðað
Verkefni	Fornleifaskráning v/skógræktar
Ástand	sést ekki
Hættumat	engin hætta
Hættuorsök	
Aldur	900-1800
Horfin	já
Horfin ástæða	Húsbyggingar
Efni	
Umhverfi	Þar sem íbúðarhús er núna
Lengd	
Breidd	
Hæð	
Hleðslu umferð	
Túnakort	nei
Örnefnaskrá	Örnefnaskrá Brúarland. Rósmundur Ingvarsson
Mæling	uppmæling
Heimildir	
Isnet A	596567,826
Isnet N	486149,632
Verkefnanúmer MÍ	3134
Minjagildi	Ekki metið
Ljósmyndari	HJH
Mótvægisaðgerðir	

Í örnefnaskrá segir: „Þegar grafið var fyrir íbúðarhúsinu fannst þar dys og voru aðeins tvær skóflustungur niður á hana. Þetta var aflöng dyr, eins og rúmlega mannslengd og grjótið í henni var allt vatnsnúið, greinilega komið neðar úr áreyrinni. Þetta var allt biksvart eftir sót eða bruna. Einhver smábein sáust. Haldið var að þetta hafi verið dys galdramanns, sem hafi verið brenndur þarna. Beinin, sem þarna fundust voru sem næst þar sem nú er suðaustur endinn á íbúðarhúsinu.“

Nr.	3134-142	Bæjarnafn	Brúarland	Gömul nr.	Ekki skráð áður	Jarðatalsnr.	317
Svæði	Deildardalur	Sveitarfélag	Skagafjörður	Dagur	2/11/2023	Skráning	HJH
Hlutverk	brú	Tegund	heimild	Flokkun	samgönguminjar		
Sérheiti		Verndun	friðað	Verkefni	Fornleifaskráning v/skógræktar		

Ástand	sést ekki	Hættumat	engin hætta	Hættuorsök	
Aldur		Horfin	já	Horfin ástæða	
Efni		Umhverfi	Yfir á		
Lengd		Breidd		Hæð	
Hleðslu umferð					
Túnakort	Nei	Örnefnaskrá	Ö-Brúarland ÞP Ö-Búarland JHÁ		
Mæling	Ekki staðsett	Heimildir			
Isnet A		Isnet N			
Verkefnanúmer MÍ	3134	Minjagildi	Ekki metið		
Ljósmyndari		Mótvægisaðgerðir			

Í örnefnaskrá segir: „Munnmæli eru um, að brú hafi verið á ánni á Klapparhól og þar dragi bærinn nafnið af. Þykir mér það ekki ólíklegt, því klappir eru að ánni austan megin, en vesturbakkinn hefur verið ótraustur og látið sig, áin grafið sig undir, og þá var komin sjálfgerð brú, sem síðan hefur fallið niður smám saman og áin hreinsað farveginn jafnharðan.“ Í annarri örnefnaskrá er skýring á því hvers vegna brúin féll: „Á elleftu eða tólftu öld bjó kona ein á Brúarlandi, stórrík en nirfill [...] hallæri gekk yfir Skagafjörð. Stórbændur urðu að miðla mat il hina bágstödddu og tóku margt manna á heimili sín. Fólk fór þá að streyma í stórhópum að Brúarlandi, vegna þæginda fyrir bogann sem lá yfir ána. Fólkið var í matarleit. Gömlu konunni þótti nóg um þessar heimsóknir og lét húskarla sína brjóta steinbrúna. Síðan hefur áin verið brúarlaus á þeim stað.“

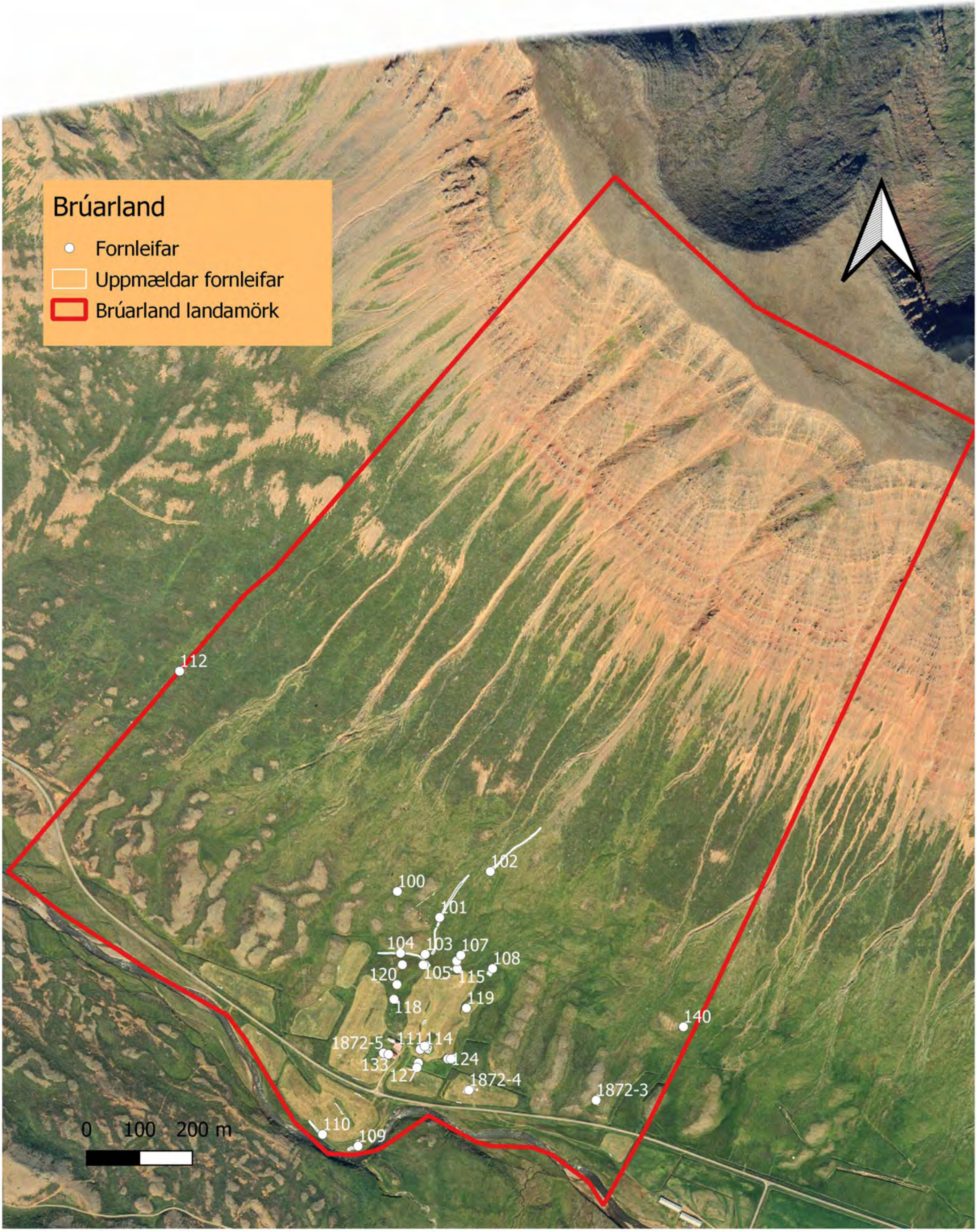

Antikva	**Brúarland** Skráningarsvæðið	Vettvangsskráning:	Hermann J. Hjartarson 2023
		Kortagerð:	Hermann J. Hjartarson 2023

Antikva	**Brúarland** Minjar við bæinn	Vettvangsskráning: HJH 2023 Kortagerð: HJH 2023

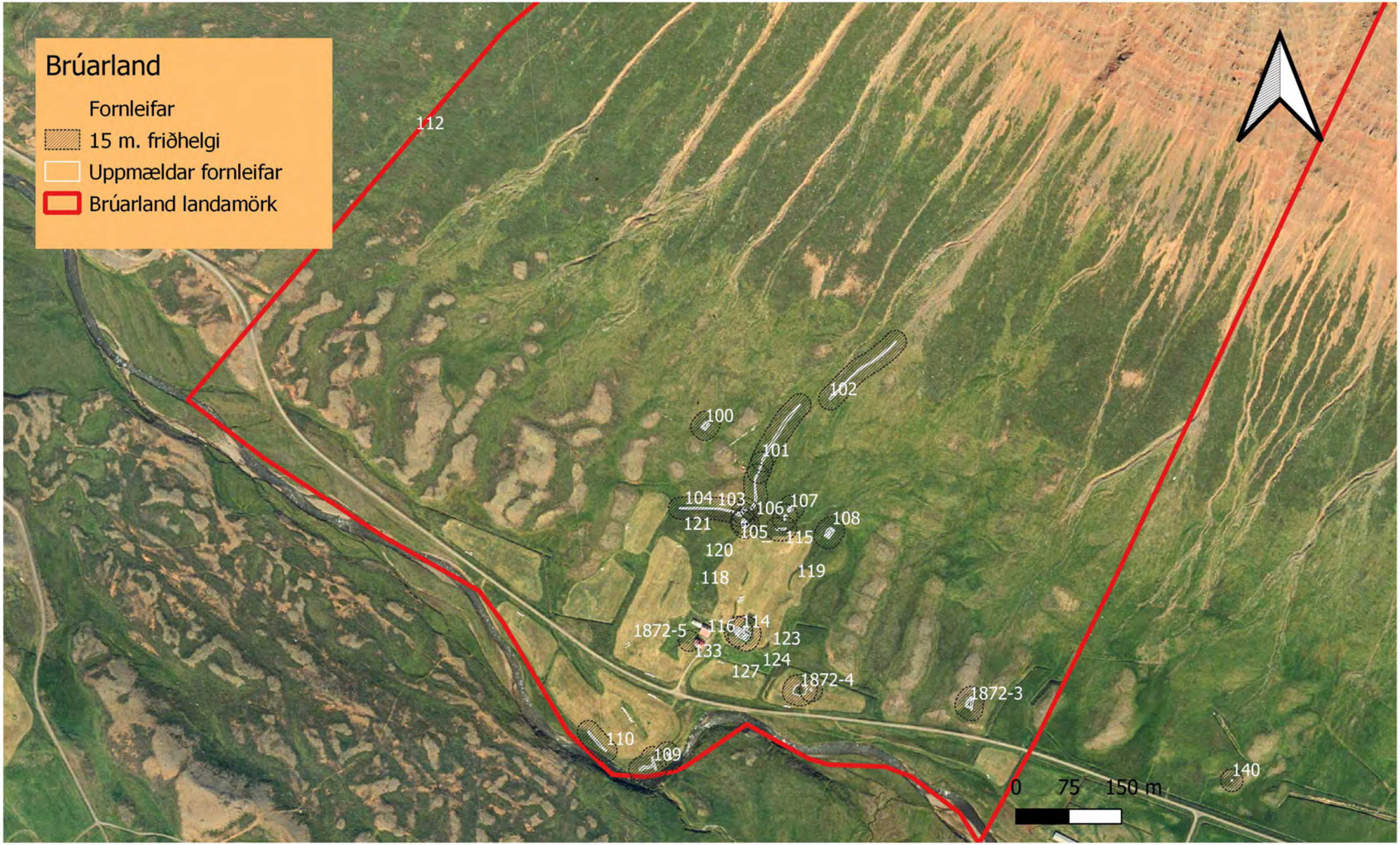

Antikva	Brúarland Fornleifar	Vettvangsskráning: HJH 2023 Kortagerð: HJH 2023

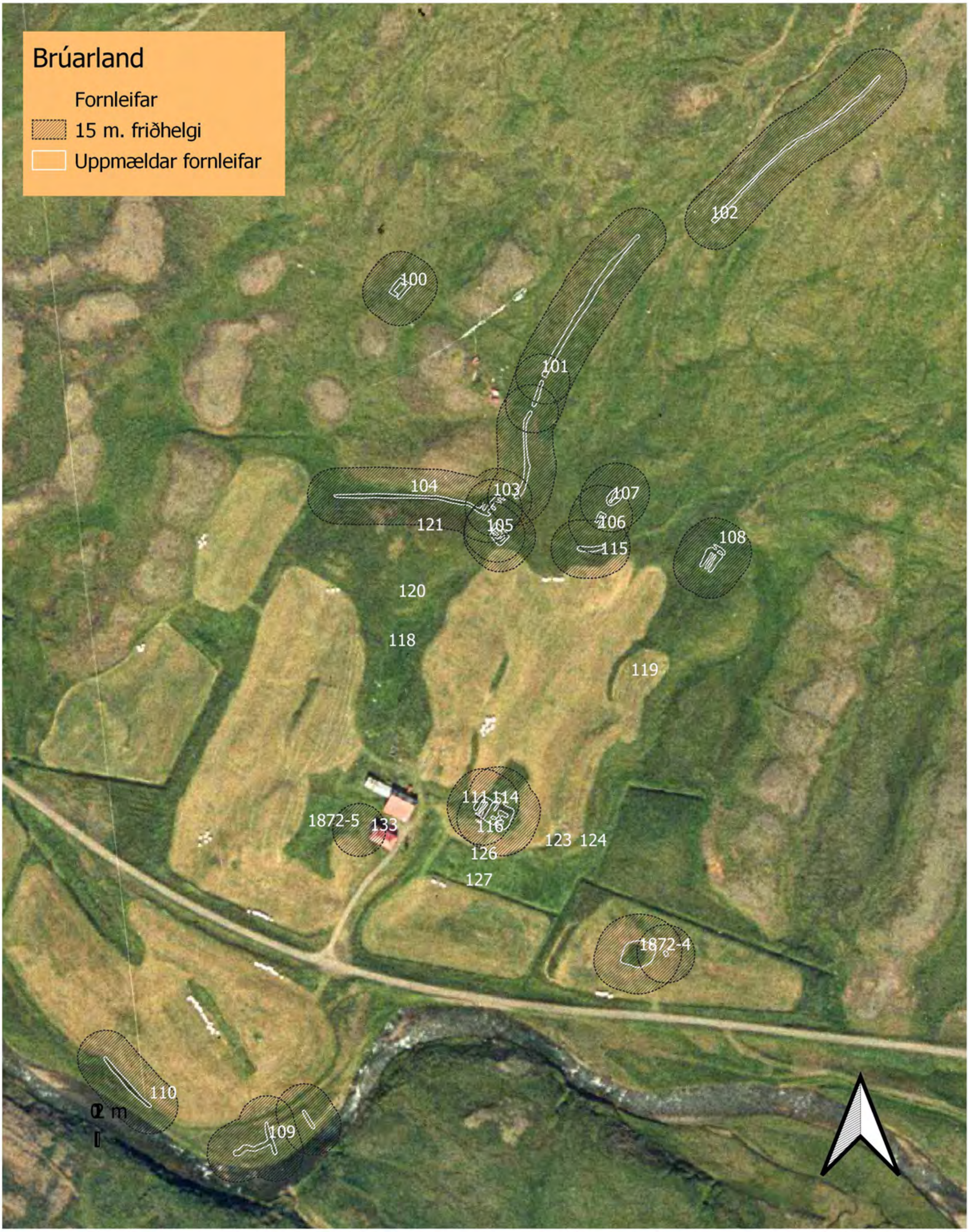

Antikva	**Brúarland** Fornleifar	Vettvangsskráning:	Hermann J. Hjartarson 2023
		Kortagerð:	Hermann J. Hjartarson 2023

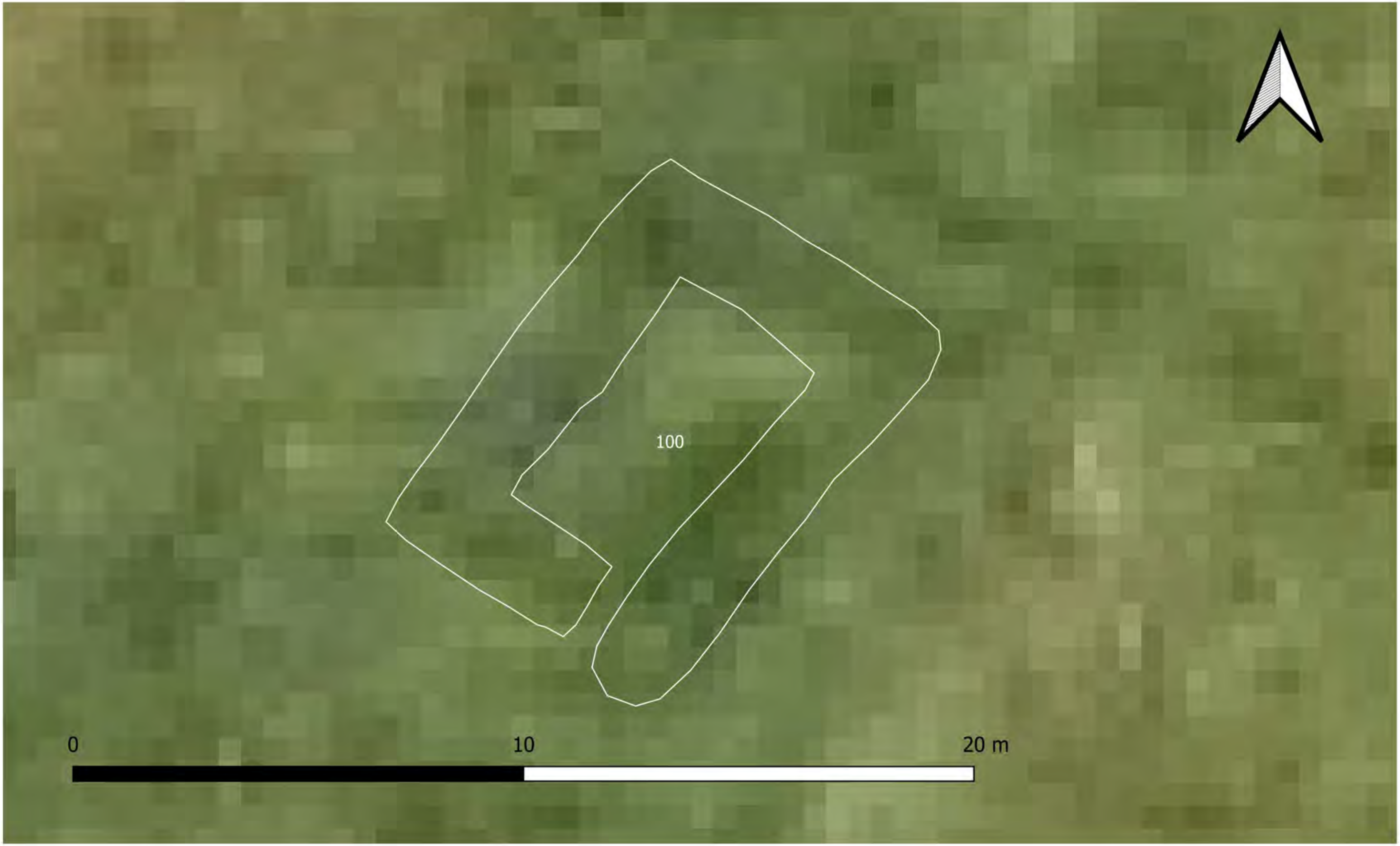

Antikva

Brúarland

Rétt [105]

Vettvangsskráning: HJH 2023

Kortagerð: HJH 2023

Antikva	**Brúarland** Snjóflóðavarnargarður [102]	Vettvangsskráning:	Hermann J. Hjartarson 2023
		Kortagerð:	Hermann J. Hjartarson 2023

Antikva	**Brúarland** Minjar [103], [104], [105] og [121]	Vettvangsskráning: HJH 2023 Kortagerð: HJH 2023

Antikva

Brúarland

Fjárhús [105]

Vettvangsskráning: HJH 2023

Kortagerð: HJH 2023

Antikva	**Brúarland** Minjar [106], [107], [108] og [115]	Vettvangsskráning: HJH 2023 Kortagerð: HJH 2023

Antikva	**Brúarland** Minjar [106], [107] og [115]	Vettvangsskráning:	Hermann J. Hjartarson 2023
		Kortagerð:	Hermann J. Hjartarson 2023

Antikva

Brúarland

Garðar [109] og [110]

Vettvangsskráning: HJH 2023

Kortagerð: HJH 2023

Antikva

Brúarland

Minjar [111], [114], [116], [123], [124], [126] og [127]

Vettvangsskráning: HJH 2023

Kortagerð: HJH 2023

Antikva	**Brúarland** Minjar [111], [114] og [116]	Vettvangsskráning: HJH 2023 Kortagerð: HJH 2023

Antikva	**Brúarland** Minjar [113]	Vettvangsskráning: HJH 2023 Kortagerð: HJH 2023

Antikva	**Brúarland** Stekkur [1872-3]	Vettvangsskráning: Kortagerð:	Hermann J. Hjartarson 2023 Hermann J. Hjartarson 2023

Antikva

Brúarland
Fornleifar efst í túni og fyrir utan tún

Vettvangsskráning: Hermann J. Hjartarson 2023

Kortagerð: Hermann J. Hjartarson 2023